ΕΤΟΣ Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. ✠ Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15/27 Ἰουνίου 1884 ✠ Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. ΑΡ. 76.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ Οἴτη. — Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα (τέλος). — Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν Ἀγγλίᾳ. — Ἡ παγὶς τῶν ἀμερικανικῶν κροκοδείλων ἐν Φλωρίδι. — Τὸ βασανιστήριον τοῦ Λέβητος ἐν Ἱσπανίᾳ. (Caldaria.) — Ὁ ζωγράφος Ῥίχτερ καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ. — Τὸ Μοναχὸ ὡς ἐπικίνδυνον Ἐλδοράδο. — Ποίησις. Ἀναμνήσεις. — Ὁ ποιητὴς Τέννυσον. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ Οἴτη. — Ἡ παγὶς τῶν κροκοδείλων ἐν Φλωρίδι. — Ὁ ζωγράφος Γ. Ῥίχτερ καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ. — Τὸ Μόντε Κάρλο καὶ τὸ Μοναχό. — Ὁ ποιητὴς Τέννυσον ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ.

✠ ΩΡΑΙΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ. ✠

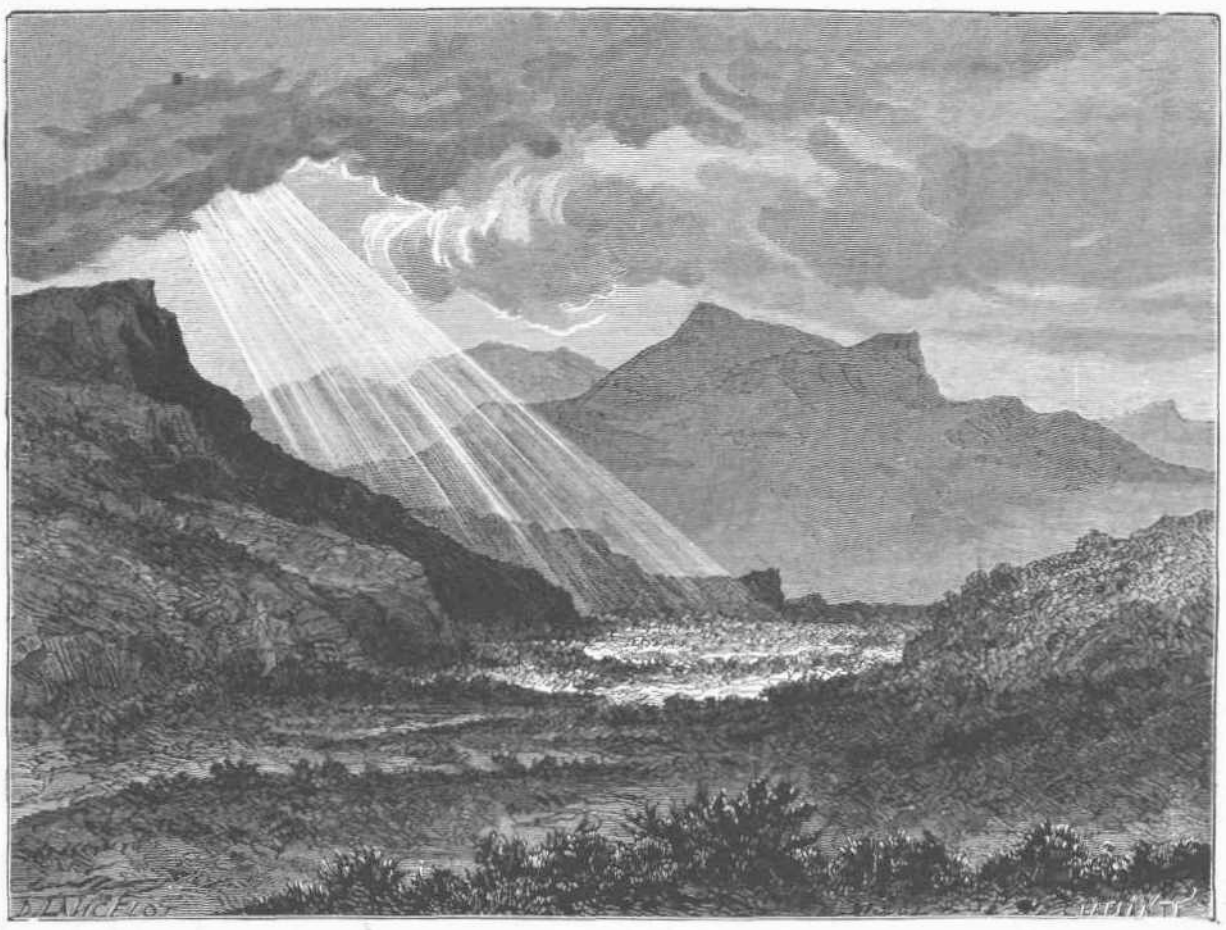

Η ΟΙΤΗ.

ΩΡΑΙΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

Η ΟΙΤΗ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 49.)

Οὐ μακρὰν τῆς μικρᾶς κοιλάδος, τῆς ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Σπερχειοῦ περιβρεχομένης, καὶ πρὸς νότον τῆς θεσσαλικῆς πεδιάδος, ἐκτείνεται σειρὰ ὀρέων, κοινὸν φέρουσα ὄνομα, ἡ Οἴτη. Ἡ σειρὰ αὕτη τῶν ὑψηλῶν ὀρέων, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἀρχαίας τῶν Εὐρυτάνων χώρας, ἀπολήγει ἀποτόμως παρὰ τὴν μεσημβρινὴν ἀκτὴν τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, σχηματίζουσα τὸ περιώνυμον στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, περὶ οὗ ἐν τῷ προλαβόντι διελάβομεν τεύχει.

Ἡ ὑψίστη τῶν ὀρέων τούτων κορυφή, 6673 πόδας ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὑψουμένη, ἦτο τὸ πάλαι τῷ Διῒ τῷ ὑψίστῳ ἱερὰ καὶ ἔφερε τὸ ὄνομα τῆς Πυρᾶς καὶ Φρυγίας, διότι ἐπ' αὐτῆς κατ' ἀρχαίαν τινὰ παράδοσιν ὁ Ἡρακλῆς κατέκαυσε τὰ θνητὰ αὐτοῦ μέλη καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, εἰς τὴν χώραν τῶν ἀθανάτων.

Τὰ ὄρη ταῦτα, τὰ χωρίζοντα τὴν θεσσαλικὴν πεδιάδα ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν τῆς Ἑλλάδος χωρῶν, ἀπετέλουν τὸ διάφραγμα μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ τῶν τὸ πάλαι ὑπὸ ἀγρίων καὶ βαρβάρων φυλῶν κατοικουμένων τόπων. Τρεῖς δὲ ἦσαν αἱ φυσικαὶ διὰ τῶν σχεδὸν ἀδιαβάτων τούτων ὀρέων δίοδοι, ἐν αἷς τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν ἦτο ἡ φυσικωτέρα καὶ εὐρυτέρα. Οἱ τὰ ὄρη ταῦτα καὶ τὰς παρακειμένας πεδιάδας οἰκοῦντες λαοὶ ἦσαν, ὡς ἀναφέρουσιν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ἄγριοι καὶ φιλοπόλεμοι, συνεχεῖς συνάπτοντες πολέμους πρὸς τοὺς φιλησύχους ἐγχωρίους. Δρύοπες καὶ Αἰνιᾶνες ἐκαλοῦντο οἱ λαοὶ οὗτοι, καθ' ὧν κατὰ τὰς μυθικὰς παραδόσεις πεισματώδεις συνῆψε μάχας ὁ Ἡρακλῆς, ὁ τὸν τῆς Ἀσίας πολιτισμὸν ἀντιπροσωπῶν ἥρως. Μεταξὺ ἄλλων διηγοῦνται αἱ παραδόσεις αὗται ὅτι ὁ Ἡρακλῆς, διερχόμενος ποτὲ μετὰ τῆς Δηϊανείρας καὶ τοῦ τέκνου αὐτοῦ Ὕλλου διὰ τῆς ἀγρίας τῶν Δρυόπων χώρας ἔλαβε ταῦρον ἐκ τῆς ποίμνης τοῦ Θειοδάμαντος, βασιλέως αὐτῶν, καὶ τὸν κατεβρόχθισεν. Ἐρίσας ὡς ἐκ τούτου πρὸς τοὺς Δρύοπας ἐνίκησεν αὐτοὺς καὶ αἰχμαλωτίσας ὑπεδούλωσεν αὐτοὺς τῷ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι, τὴν δὲ χώραν αὐτῶν ἐδώρησεν εἰς τοὺς φίλους καὶ συμμάχους αὐτοῦ, τοὺς Μαλιεῖς. Ὁ τῶν Μαλιέων βασιλεὺς ἐκαλεῖτο Κήϋξ, καὶ ἦτο φίλος τοῦ Ἡρακλέους ἐπιστήθιος. Γνωστὸν εἶναι τὸ ἀρχαῖον ποίημα, τὸ ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ἡσίοδον, ἐν ᾧ περιγράφεται ὁ γάμος τοῦ Κήϋκος καὶ ἡ λαμπρὰ ὑποδοχή, ἧς παρ' αὐτῷ ἔτυχεν ὁ Ἡρακλῆς.

Αἱ μυθικαὶ αὗται παραδόσεις μαρτυροῦσι περὶ τῆς εἰσβολῆς ξένων πολεμικῶν λαῶν εἰς τὴν χώραν ταύτην καὶ περὶ τῶν πολυχρονίων πολέμων καὶ ἀγώνων αὐτῶν.

Τρεῖς ἦσαν αἱ θεότητες, αἱ ἰδίως ὑπὸ τῶν Δρυόπων λατρευόμεναι, Δημήτηρ ἡ Χθονία, Κόρη ἡ Μελίβοια καὶ Ἅδης ὁ Κλύμενος, ὅλαι θεότητες τῆς γῆς καὶ τῶν καταχθονίων δυνάμεων, θεότητες ὡς ἐκ τούτου τῶν πρώτων τῆς Ἑλλάδος κατοίκων, τῶν Πελασγῶν. Ἐκ τούτου δηλοῦται ὅτι οἱ Δρύοπες ἦσαν λαὸς ἀρχαιότατος, κατοικήσας ἐξ ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων τὰς κλιτύας τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τῆς Οἴτης καὶ τὰς παρακειμένας κοιλάδας, αἵτινες τὸ πάλαι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ πυκνῶν δασῶν, ὡς καὶ τὴν κοιλάδα τὴν μεταξὺ Οἴτης καὶ Παρνασσοῦ, ἣν περιβρέχουσι τὰ ὕδατα τοῦ Κηφισσοῦ. Ἡ κοιλὰς αὕτη, τὸ πάλαι Δρυοπὶς καλουμένη, κατελήφθη ὀγδοήκοντα περίπου ἔτη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας ὑπὸ τῶν Δωριέων καὶ ἐκλήθη Δωρίς (Ἡρόδοτ. 8, 31). Ἦτο τὸ πάλαι ἄγονος καὶ πετρώδης· ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν ἄποροι καὶ πτωχοί, ὅθεν καὶ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων Λιμοδωριεῖς ὠνομάσθησαν (Δωριεῖς πεινάλέοι). Ὁ Ξέρξης εἰσβαλὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διελθὼν διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης χώρας, ἀφῆκεν αὐτὴν ἄθικτον, ὡς συμμαχήσας μετὰ τῶν Θεσσαλῶν. Πολλὰς ὅμως ὑπέστη ἡ χώρα μετὰ ταῦτα καταστροφὰς καὶ δῃώσεις ὑπὸ τῶν Φωκαέων, τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν Αἰτωλῶν (Στράβων 427), διότι πάντα τὰ πολεμικὰ ταῦτα στίφη δι' αὐτῶν διήρχοντο κατερχόμενα πρὸς μεσημβρίαν.

Ὀλίγαι ἦσαν αἱ ἐν τῇ ἀγρίᾳ ταύτῃ χώρᾳ πόλεις· οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἀναφέρουσι μόνον τὰς Ἀμφανάς, τὴν Ῥοδουντίαν καὶ τὴν Τειχιοῦντα, φρούριον ὀχυρόν, προφυλάττον τὰ στενὰ (Στράβων 428). Ὑπῆρχε καὶ τὸ Φρίκιον παρὰ τὰς Θερμοπύλας καὶ ἡ Τραχὶς εἰς τὰς ὑπωρείας τῆς Οἴτης.

Πυρὰ ἢ καὶ Φρυγία ἐκαλεῖτο, ὡς ἤδη ἐρρέθη, ἡ ὑψίστη τῆς Οἴτης κορυφή. Καὶ ἡ κορυφὴ αὕτη, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι, ἦτο ἱερὰ εἰς τὸν ὕψιστον Δία, ᾧ καὶ θυσίαι ἐνταῦθα ἐτελοῦντο. Ἐνταῦθα ἔλαβε χώραν καὶ ἡ ἀποθέωσις τοῦ Ἡρακλέους, υἱοῦ προσφιλοῦς τοῦ ὑψίστου Διός. Τὴν ἀρχαιοτάτην ταύτην μυθικὴν παράδοσιν ἀναφέρει ἀρχαῖον ποίημα ἐπικόν, κακῶς ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ὅμηρον, διότι εἶναι μεταγενεστέρου ποιητοῦ ἔργον, τοῦ Κρεωφύλου, καὶ ἐπεγράφετο "Οἰχαλίας ἅλωσις". Ἔζη τὸ πάλαι ἐν Οἰχαλίᾳ, ὀχυρᾷ τῆς Θεσσαλίας πόλει, διάσημος τοξότης Εὔρυτος καλούμενος, ὅστις ὑπεσχέθη εἰς γάμον τὴν ὡραίαν αὐτοῦ θυγατέρα Ἰόλην εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε τὸν νικήσει εἰς τὸ τόξον· ὁ Ἡρακλῆς ἐλθὼν εἰς Οἰχαλίαν ἐνίκησε τὸν Εὔρυτον, δὲν ἔλαβεν ὅμως εἰς γάμον τὴν θυγατέρα, ἀρνουμένου τοῦ πατρὸς τὴν ὑπόσχεσιν· ὀργισθεὶς ὁ Ἡρακλῆς κατέστρεψε τὴν Οἰχαλίαν, ἐφόνευσε τὸν Εὔρυτον καὶ τοὺς ἀγρίους αὐτοῦ υἱοὺς καὶ ἁρπάσας τὴν Ἰόλην ἔφυγε μετ' αὐτῆς πρὸς τὴν Τραχινίαν χώραν. Μαθοῦσα τοῦτο ἡ Δηϊάνειρα, ἡ τοῦ Ἡρακλέους σύζυγος, ἠγανάκτησε καὶ ἔπεμψεν ὡς γαμήλιον δῶρον πολυτελῆ χιτῶνα, βεβαμμένον ἐν τῷ αἵματι τοῦ Κενταύρου Νέσσου. Ἐνδυθεὶς ὁ Ἡρακλῆς τὸν δηλητηριασμένον χιτῶνα κατεφλέχθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἁρπάσας τὸν Λίχαν, τὸν κομίσαντα τὸ δῶρον, τὸν ἐξεσφενδόνισεν μέχρι τῆς θαλάσσης, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Οἴτης ἐπέβη τῆς πυρᾶς καὶ ἀπέπτη εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἔνθα ἐλατρεύετο ὡς εὐεργέτης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Τὰς ἀρχαίας ταύτας παραδόσεις, τὰς τοσοῦτον χαρακτηριστικάς, ἐνθυμίζει ἡμῖν ἡ κορυφὴ τῆς Οἴτης, τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου ὄρους, ἧς εἰκόνα δημοσιεύομεν σήμερον. Ποῖον τὸ ὄρος ἐν Ἑλλάδι, ποία ἡ κορυφή, ποῖοι, τολμῶμεν εἰπεῖν, οἱ βράχοι, οὓς ἡ ζωηρὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φαντασία νὰ μὴ διεκόσμησε δι' ἀφελοῦς καὶ ὄντως ποιητικῆς παραδόσεως! Τοῦτο εἶναι καὶ τὸ καθιστῶν ἡμῖν τοῖς νεωτέροις τὰ μέρη ταῦτα σεβαστά· τοῦτο τὸ παρασχὸν ἀφορμὴν εἰς ὅλους τοὺς ποιητὰς ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὅλων τῶν αἰώνων νὰ ψάλλωσι τὰ θέλγητρα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς!

Π.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΑ.

(VOYAGES DE PYTHAGORE.)

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Σοφὲ Ἑρμοδάμα, ἀνέκραξα ἐν τῇ πρώτῃ μου ἐκπλήξει, ἐνταῦθα ἐστιν ὁ ναὸς τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ ἡ μήτηρ τῆς Ἐριφύλης εἶνε ὁ χρησμός.

Ἤρχισαν νὰ βαδίζωσιν. Ἡ πομπὴ ἦτο ἁπλῆ. Ὁ χρυσὸς καὶ ἡ πορφύρα οὐδόλως ἔστιλβον ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν προσκεκλημένων. Οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι εἰς τοιαύτας περιστάσεις διανέμουσι πολυτίμους ἐσθῆτας, ἀλλ' ὁ Ἀλκμαίων, συμφώνως τῇ μετριότητι τῆς καταστάσεώς του, μᾶς ἔδωκεν ἀνθίνους στεφάνους. Ἐπειδὴ ἐτιμᾶτο πολὺ ἐν Σάμῳ, αἱ ὁδοί, ἃς διετρέξαμεν, εὑρέθησαν πλήθουσαι πολιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐξελθόντων τῶν οἰκιῶν των, ἵνα μᾶς ἴδωσι. Πρὸ ἡμῶν εἷς αὐλητής, δύο παίζων συγχρόνως αὐλούς, ἐρρύθμιζε τὰ βήματα χοροῦ νεανίσκων, οἵτινες ὀρχούμενοι ἐπανελάμβανον τὸν ἐσῳδὸν τοῦ γαμηλίου ὕμνου. Ἡ σεβάσμιος μήτηρ τῆς νεονύμφου ἤρχετο κατόπιν φέρουσα πρὸ τῆς νύμφης τὸν ἀφιερωμένον λαμπτῆρα τῷ θεῷ Ὑμεναίῳ. Ἡ νύμφη τὴν ἠκολούθει μὲ τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην ὑπ' ἐρυθρᾶς καλύπτρας, ἵνα κρύπτῃ τὴν εὐαίσθητον ταραχήν, ὑφ' ἧς ἐκυριεύετο. Ἡ κόμη της, δεδιχασμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου της, ἔνδειγμα τῆς νέας θέσεώς της, ἐπανέπιπτεν εἰς πλοκάμους κυματίζοντας ἐπὶ τῶν ὤμων της. Ἦτο ἐστεφανωμένη δι' ἀνθέων ἀφιερωμένων τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ τῇ Ἥρᾳ· ὁ σύζυγός της ἐπίσης· παραπλεύρως αὐτῆς ἤρχοντο ὁ πατήρ της καὶ ὁ Ποδαλείριος.

Φθάσαντες ἐνώπιον τοῦ βωμοῦ οἱ δύο σύζυγοι, ἔδωκαν τοὺς στεφάνους των τῇ ἱερείᾳ, ἵνα ἁγιασθῶσιν· τοὺς ἐπανέλαβον, τοὺς ἀντήλλαξαν, καὶ τοὺς ἐπανέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των. Μετὰ ταῦτα ἐθυσίασαν πολλὰ ἱερεῖα, κεκαθαρμένα τῆς χολῆς των, χωρὶς νὰ λησμονηθῇ καὶ ἡ ὗς διὰ πολλὰς μυστηριώδεις αἰτίας, ἃς ἐξηγοῦσι τοῖς νεονύμφοις τὴν ἐπαύριον τῶν γάμων των.

Τῆς θρησκευτικῆς ἱεροτελεστίας ἐκπληρωθείσης, ἐπανέλαβον τὴν ἄγουσαν εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον, ὅστις ὤφειλε νὰ χρησιμεύσῃ τῷ εὐτυχεῖ ζεύγει, ὅπερ συνωδεύσαμεν ἐν μέσῳ χαρωπῶν ᾀσμάτων καὶ τῶν εὐλογιῶν τοῦ δημοσίου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μας πρὸ τῆς θύρας, ἡ νύμφη, βοηθουμένη ὑπὸ δύο τῆς νεότητός της συντρόφων, ἐτήρησεν ἐπιμελῶς τὴν πάτριον συνήθειαν τοῦ νὰ ὑπερπηδήσῃ τὸν φλοιὸν χωρὶς νὰ θίξῃ ἐπ' αὐτοῦ.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ φαγητοῦ, οὗτινος ἡ φαιδρότης οὐδόλως κατέληξεν εἰς ἀσχημοσύνας γελοιώδεις, ὁ Ποδαλείριος, μετὰ τοὺς οἰκείους ὕμνους τῇ ἑορτῇ, ἔψαλεν ᾆσμα ἀκροαματικόν. "Φέρετέ μου τὴν μύρτον· ἐπιθυμῶ, μᾶς εἶπε, νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἀληθῆ καταγωγὴν τοῦ ἀμόρφου τούτου ἀγάλματος, ὅπερ ἐλάτρευον ἐπὶ πολὺν καιρὸν εἰς Σάμον, ἐπὶ τῶν βωμῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας." "Ἡ θεότης αὕτη, ζηλότυπος ὀλίγον, ὡς γνωστόν, ὑπωπτεύθη ἡμέραν τινα ὅτι ὁ σεβαστὸς αὐτῆς σύζυγος τῇ ἔγεινεν ἄπιστος· καὶ χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἐξηγήσεις, ἐγκαταλείπει ἀμέσως τὴν συζυγικὴν κοίτην ἔρημον, καὶ σπεύδει εἰς Εὔβοιαν, ὅπως ἐκεῖ συσσωρεύσῃ τὸ πεῖσμά της. Ὤφειλεν ἴσως νὰ ἐκλέξῃ ἀναχωρητήριον μᾶλλον ἀσφαλές, διότι, εἰρήσθω μεταξύ μας, οἱ πλούσιοι κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης τῆς Μεσογείου, οὐδόλως θεωροῦνται ὡς

διάγοντες βίον παραδειγματικόν. Ὁ Ζεύς, ὡς καλὸς σύζυγος, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ σωφρονίσῃ τὴν σύζυγόν του χωρὶς νὰ τὴν πληγώσῃ, μεταβαίνει ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος εἰς Βοιωτίαν, ἐνδύει ὡς ἡγεμονίδα τὸν κορμὸν γηραιᾶς δρυός, καὶ περιφέρων αὐτὸν ἐφ' ἁμάξης, ἑλκομένης ὑπὸ ζεύγους βοῶν, διατάσσει τῇ Φήμῃ νὰ διακηρύξῃ πανταχοῦ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Εὔβοιαν, ὅτι ὁ πρῶτος τῶν θεῶν, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῆς πρώτης γυναικός του, ἀποφασίζει, ὅπως συζευχθῇ δευτέραν, καὶ ὅτι ἐξέλεξε τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ, τὴν ὡραίαν, ἥτις ἐθεμελίωσε τὴν πόλιν τῶν Πλαταιῶν.

Εἰς τὸν θρύλλον τοῦτον ἡ Ἥρα διαπερᾷ αὖθις τὴν θάλασσαν, ῥίπτεται ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, καταβαίνει εἰς τὰς Πλαταιάς, τοποθετεῖται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς γαμηλίου ἁμάξης, καὶ προτίθεται νὰ κατατεμαχίσῃ τὴν καλύπτραν τῆς νύμφης καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν νύμφην. Ἡ συνοδεία φθάνει. Ἡ ἀνυπόμονος Ἥρα ἠθέλησε νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ βραδὺ βῆμα τῶν βοῶν, ἵνα ἀπολαύσῃ τάχιον τῆς γλυκείας ἡδονῆς τῆς ἐκδικήσεως. Τέλος ἡ ἅμαξα φθάνει πρὸ αὐτῆς. Διαπερᾷ τὸ πλῆθος, καὶ διὰ φρενητιώδους ὁρμῆς ἀνεγείρει καὶ διασπᾷ πράγματι τὴν κιτρίνην καλύπτραν τῆς νύμφης. Ὁποία ἔκπληξις! Ἀντὶ ἡγεμονίδος, εἷς γηραιὸς κορμὸς δένδρου παρουσιάζεται εἰς τὰς προσβολὰς τῆς φιλυπόπτου συζύγου, ἥτις πρώτη ἀναγκάσθη νὰ γελάσῃ διὰ τὸ περιστατικόν. Ὁ ἀγαθὸς Ζεὺς δὲν ἠθέλησε νὰ παρατείνῃ τὴν ταραχήν της. Ἐνόμισεν αὐτὴν ἱκανῶς τιμωρηθεῖσαν. Κατέβη παρευθὺς ἐπὶ χρυσοῦ νέφους ἔνθα ἔθηκε τὴν σύντροφόν του τεταπεινωμένην καὶ μεταμεληθεῖσαν· καὶ τὸ σεβαστὸν ζεῦγος ἦλθεν ἐπὶ τῶν θελκτικῶν ὀχθῶν τοῦ ἡμετέρου ποταμοῦ Ἰμβράσσου, ἵνα ἐκεῖ ἀμοιβαίως ἐνηγκαλισμένοι σφραγίσωσιν αἰωνίαν εἰρήνην. Καὶ ἰδοὺ συγχρόνως ἡ καταγωγὴ τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας καὶ τοῦ ξυλίνου ἀγάλματός της, ἐπὶ τόσῳ μακρὸν χρόνον καὶ σήμερον ἔτι λατρευομένου ἐν Σάμῳ."

Μετὰ τὴν διήγησιν ταύτην, ὁ Ποδαλείριος ἠφανίσθη χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ ὑπό τινος καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον, ἵνα ἐν αὐτῷ δεχθῇ τὴν προσφιλεστάτην αὐτοῦ. Ἡ μήτηρ ταύτης ἔλαβε καὶ αὖθις τὸν λαμπτῆρα διὰ τῆς μιᾶς χειρός, καὶ διὰ τῆς ἑτέρας τὴν χεῖρα τῆς θυγατρός της, καὶ ἐπορεύθησαν ἔνθα ὁ θεὸς Ὑμέναιος τὴν ἀνέμενεν ἀνυπομόνως. Συνωδεύθησαν καὶ πάλιν ἐν μέσῳ κραυγῶν χαρᾶς.

Ὁ Ἀλκμαίων ἐξήρτησεν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν δύο προσκεφαλαίων τῆς κλίνης τῶν νεονύμφων εἰκόνα παριστῶσαν τὸν Ἁρποκράτην, ὑπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ νεανίου, μελανοφθάλμου, τὸν ἕνα πόδα ὑψοῦντος καὶ τὸν λιχανὸν τῆς χειρὸς ἐπὶ τῶν χειλέων ἔχοντος. Ὁ εὐφυὴς ζωγράφος εἶχε θέσει ἐν τῇ ἀριστερᾷ του κλῶνον ῥοδακινέας κεκαλυμμένον ὑπὸ φύλλων καὶ κατάφορτον καρπῶν· τὰ δύο φῦλα ἀλληλοδιαδόχως ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς νύμφης τὴν ἐξήγησιν τῶν ἱερογλυφικῶν.

Ἀλκμαίων. Νέοι ἐρασταί! νέοι σύζυγοι! ἐστὲ εὐτυχεῖς χωρὶς νὰ καυχηθῆτε πολὺ δι' αὐτό. Ἡ εὐτυχία εἶνε ταπεινόφρων. Ὁ εὐτυχὴς ἀνὴρ χαίρει χωρὶς νὰ τὸ εἴπῃ. Ὅστις ὁμιλεῖ πολύ, κινδυνεύει νὰ μὴ πιστεύηται. Ὁ ἀκριτόμυθος βαδίζει μονοποδητί. Ὁ καρπὸς τῆς ῥοδακινέας ὁμοιάζει τῇ καρδίᾳ καὶ τὸ φύλλον τοῦ δενδρυλλίου τούτου τῇ γλώσσῃ. Εἶνε συμβουλὴ τῆς φύσεως, ὑποχρεοῦσα ὑμᾶς νὰ ἔχητε πάντοτε ταῦτα ἐξαρτώμενα. Ἡ γλῶσσα ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὴν ῥίζαν της ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀλλ' ἡ καρδία δύναται νὰ ἐπιτρέπῃ τὰ ἀπόρρητα εἰς τὴν γλῶσσαν. Δυστυχία τῷ ἱεροσύλῳ, ὅστις ἀποκαλύπτει τὰ μυστήρια τοῦ Ὑμεναίου. Διὰ τὰ τέκνα τοῦ Ἀλκμαίωνος περιττὸν ἴσως θὰ ἦτο τὸ μάθημα τοῦτο· ἀλλὰ μεταξὺ τῶν κεκλημένων πολλοὶ εἶχον ἀνάγκην αὐτοῦ· καὶ ὁ φίλος τοῦ Ποδαλειρίου, ὁ ζωγραφήσας τὴν εἰκόνα ταύτην, εἶχε παραστήσει μετὰ προθυμίας τὸν πόθον τοῦ πατρός, ὑπερηφάνου, διότι ὠφελεῖτο τῆς περιστάσεως, ἵνα δώσῃ τοῖς κατοίκοις τῆς Σάμου ἀναγκαίαν παραίνεσιν. Οὐκ ἔγνωσαν ταύτης ὠφεληθῆναι. Ὁ Ἁρποκράτης δὲν εἶνε θεός των.

Ὁ Ἑρμοδάμας ἐξέλεξε τὴν στιγμὴν ταύτην, ἵνα μὲ προσελκύσῃ καὶ μὲ ἀποσπάσῃ τῶν ἰχνῶν τῆς Ἐριφύλης, ἧς ἠκολούθουν πάντα τὰ βήματα. Εἰσήλθομεν σιωπῶντες, ἵνα παραδοθῶμεν εἰς τὴν ἀνάπαυσιν.

ΗΘΗ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ. ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης ἡμέρας ἐπλησίασα τὸν φίλον μου μετὰ τρόπου ἧττον ἐλευθερίου τοῦ συνήθους· παρετήρησε τοῦτο καὶ μοὶ ὡμίλησεν οὕτω·

Πυθαγόρα, ὅ,τι εἶδες, ὅ,τι ἐδοκίμασας ἴσως τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, θὰ σὲ ὠφελήσωσι πλέον παρ' ἅπαντα τὰ σοφὰ μαθήματα. Ἐξέθεσα τὴν νεανικήν ψυχήν σου εἰς τὴν διαφθορὰν τῆς ἀρετῆς, κεκοσμημένης διὰ τοῦ θελγήτρου τῶν Χαρίτων. Ἐὰν ἡ καρδία σου ἤθελε μείνει ψυχρά, θὰ σοὶ ἔλεγον σήμερον· Ἀποχωρισθῶμεν, οὐδὲν ὑπὲρ σοῦ δύναμαι νὰ πράξω. Ἔχεις τὸ μᾶλλον ἀνίατον πάντων ἐλάττωμα· εἶσαι ἀναίσθητος εἰς τὸ μόνον πρᾶγμα, ὅπερ δύναται νὰ συγκινήσῃ τὸν ἄνθρωπον. Πυθαγόρα, ἐρωτεύθης μίαν μόνην, τιμὴν ἀνταξίαν ἁπάσης τῆς φιλοδοξίας σου· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀξιωθῇς ἐκείνης. Εἶσαι μακρὰν τοῦ νὰ ἦσαι ὅ,τι δικαιοῦταί τις ν' ἀναμείνῃ. Ἡ νῆσος Σάμος εἶνε σφαῖρα πολὺ στενὴ διὰ τὴν φαντασίαν σου, μεγαλυνθεῖσαν πάντοτε διὰ τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα τὴν περιβάλλουσιν· εἶσαι πολὺ νέος ἀκόμη ἵνα σκεφθῇς δεσμόν, ἀπαιτοῦντα ὅλην τὴν ὡριμότητα τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἐὰν πέποιθάς μοι, ἀπὸ τῆς αὔριον θὰ ἐξέλθωμεν τῆς νήσου ταύτης, ἵνα ὑπάγῃς νὰ τελειοποιήσῃς τὴν ἐκπαίδευσίν σου ὑπό τινα μέγαν διδάσκαλον.

Πυθαγόρας. Ἑρμοδάμα! ὅλοι οἱ πόθοι μου εἰσὶ νὰ ἀξιωθῶ ἡμέραν τινα νὰ σὲ ὁμοιάσω. Οὐδόλως θέλω ἕτερον ὁδηγὸν παρὰ σέ. Μὴν ἀποχωριζόμεθα.

Ἑρμοδάμας. Μοὶ ἔγεινες πολὺ προσφιλής, ὥστε νὰ μὴ σ' ἐγκαταλίπω. Ἄγωμεν ὁμοῦ νὰ συμβουλευθῶμεν ἄλλους χρησμοὺς ἐκείνων, πρὸς οὓς ἀπευθύνθημεν ἐνταῦθα.

Πυθαγόρας. Διατί νὰ ὑπάγωμεν τόσον μακρὰν νὰ ζητήσωμεν τὴν εὐδαιμονίαν; Δὲν μὲ ἐδίδαξες ὅτι αὕτη εἶνε ἐν ἡμῖν; Καὶ ὅτι δύναταί τις νὰ λεχθῇ εὐτυχής, μόνος ὡς ἐν πλήθει, ἐν τῷ βάθει δεσμωτηρίου, ἐν περιωρισμένῃ νήσῳ ὡς ἐν τῷ μᾶλλον εὐρεῖ χώρῳ; Μείνωμεν ἐνταῦθα· ἔχω ὅλα τὰ ἀγαθά μου. Ἡ Σάμος εἶνε ἡ ἀληθὴς πατρίς μου, καίτοι ἡ Σιδὼν μοὶ ἔδωκε τὴν γέννησιν. Ἡ χώρα τοῦ Ἑρμοδάμαντος εἶνε καὶ ἰδική μου. Τί θὰ μάθω ἄλλως τε; Τί θὰ ἴδω κάλλιον τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀλκμαίωνος;

Ἑρμοδάμας. Υἱέ μου, ἂς περιηγηθῶμεν· κατὰ τὴν ἐπάνοδόν σου θὰ ἔχῃς μακρὰς διηγήσεις νὰ κάμῃς καὶ θ' ἀκουσθῶσι μετ' αἰσθήματος ζωηροτέρου ἀκόμη τοῦ τῆς περιεργείας "Οὐδόλως ἁρμόζει νὰ παρουσιασθῶμεν εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν μὲ χεῖρας κενάς". Αὐτὴ αὐτὴ ἡ Ἐριφύλη μοὶ ὡμίλει οὕτω χθὲς τὴν πρωΐαν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἥρας, ἀφοῦ μὲ ἠρώτησεν, ἐὰν ὁ Πυθαγόρας ἔπλεε μετ' ὀλίγον.

Πυθαγόρας. Ἑρμοδάμα, ἡ Ἐριφύλη σοὶ ὡμίλησε περὶ ἐμοῦ τοιουτοτρόπως! ἀναχωρήσωμεν σήμερον.

Ἑρμοδάμας. Καλὲ νέε, αἱ ψυχαί μας συμψαύονται. Ἐς αὔριον ἡ ἀναχώρησίς μας.

Ἤδη κατεγινόμεθα προετοιμαζόμενοι διὰ τὸ ταξείδιόν μας. Εἷς ἀξιωματικὸς τῆς αὐλῆς τοῦ Πολυκράτους παρουσιάζεται μετ' ἐπιστολῆς·

"Πολυκράτης, βασιλεὺς τῆς Σάμου
τῷ σοφῷ Ἑρμοδάμαντι.

Ἐλθὲ νὰ μ' εὕρῃς, ἐν τῷ ἀνακτόρῳ μου αὔριον, ἢ ὅσον οἷόν τε τάχιον. Φέρε τὸν μαθητήν σου".

Ὁ σεβαστός μοι φίλος ἀπήντησε τῷ ἀπεσταλμένῳ· "Εἰπὲ τῷ κυρίῳ σου ὅτι θὰ τὸν ἐπισκεφθῶμεν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του . . .

ΤΕΛΟΣ.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΥΡΕΘΕΙΣΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι.

Ἀνακάλυψις εἰς ἄκρον ἐνδιαφέρουσα (λέγει τὸ σπουδαῖον Περιοδικὸν τοῦ Λονδίνου "Ἡ Ἀκαδημία" τῆς 14 Ἰουνίου 1884) ἐγένετο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Westmoreland τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ πόλει Brough, τῇ ἀρχαίᾳ Οὐερτέραι τῶν Ῥωμαίων. Ὑπὸ τὴν πύλην τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ εὑρέθη πλὰξ ἐπιτύμβιος μεθ' ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς.

Περὶ τοῦ εὑρήματος τούτου λέγει ἐν τῷ ῥηθέντι Περιοδικῷ ὁ διαπρεπὴς Ἄγγλος ἀρχαιολόγος, καθηγητὴς κ. A. H. SAYCE.

"Μεταξὺ διαφόρων ἐπιτυμβίων λίθων εὑρέθη πλὰξ μετὰ λατινικῆς ἐπιγραφῆς ἀναφερούσης τὸ ὄνομα τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου, καὶ ἑτέρα πλάξ, περὶ ἧς γράφω. Ὁ λίθος ἔχει μῆκος μὲν δύο ποδῶν περίπου, πλάτος δὲ ἑνός· εἰς τὸ ἄνω μέρος φέρει ὡς κόσμημα δύο τετράγωνα κεχωρισμένα διὰ σταυροειδῶν γραμμῶν εἰς ὀκτὼ τρίγωνα, ἑκατέρωθεν δὲ φαίνονται κλάδοι φοίνικος, ὡς ἔχουσι τοιούτους οἱ τάφοι τῶν κλασικῶν χρόνων· ἐν μέσῳ τῶν κλάδων τούτων εἶναι ἡ ἑλληνικὴ ἐπιγραφή, ἥτις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐνεχαράχθη εἰς ἐποχὴν μεταγενεστέραν. Φωτογράφημα καὶ πανομοιότυπον τῆς ἐπιγραφῆς ἐστάλησαν πρὸς τὸν καθηγητὴν Γεώργιον STEPHENS, τὸν διάσημον ἀρχαιοδίφην, ὅστις πλήρη ἔχων τὸν νοῦν του τῶν βορείων ἀρχαιοτήτων ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ συνίσταται ἐκ 12 ῥουνικῶν στίχων καὶ μνημονεύει τῆς ταφῆς εὐγενοῦς γυναικὸς ὀνόματι Κιμοκόμης (CIMOKOM). Ὁ σοφὸς καθηγητὴς ἀπέστειλεν ἀντίγραφον τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης πρὸς τὸ Περιοδικόν· "Μελέται ἐπὶ τῆς Μυθολογίας τῶν βορείων λαῶν". Ἐξέτασις δὲ ἐπισταμένη τοῦ ἀντιγράφου τούτου μ' ἔπεισεν ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι Ἑλληνικὴ οὐχὶ δὲ ῥουνική. Ὁ κ. STEPHENS ἐξέλαβε τοὺς χαρακτῆρας ὡς ῥουνικούς, ἐν ᾧ ἐγὼ ἀνεκάλυψα λέξεις ἑλληνικάς· δι' ὃ καὶ λίαν περίεργος ἤμην νὰ λάβω πανομοιότυπον τοῦ λίθου. Τοῦτο καὶ ἐγένετο καὶ εὐτυχὴς λογίζομαι ἀνευρὼν τὸ πλεῖστον τοῦ κειμένου. Τὰ γράμματα εἶναι τὰ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν χειρογράφων καὶ ὡς ἐκεῖνα χωρὶς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν λέξεων. Ὅσον ἐπέτρεπεν ἡμῖν τὸ πρόχειρον ὑλικόν, ὁ διδάκτωρ Ἰσαὰκ Τάϊλωρ καὶ ἐγὼ ἤλθομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ γράμματα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς Ε΄. μ. Χρ. ἑκατονταετηρίδος· ὁπωσδήποτε οὔτε ἀρχαιότερα τοῦ ἔτους 400 μ. Χρ. εἶναι οὔτε νεώτερα τοῦ 600. Ἐπειδὴ

δὲ ἡ ἐπιγραφὴ οὐδέν τι ἀναφέρει χριστιανικόν, φαίνεται ὅτι ἐχαράχθη πρὸ τῆς ἐκχριστιανίσεως τῶν βορείων χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Αἱ παράγραφοι χωρίζονται διὰ φύλλων, ὡς ἐν λατινικαῖς ἐπιγραφαῖς, ἀλλ' αἱ λέξεις (ἐξαιρέσει ἐν στίχῳ ε'.) δὲν εἶναι κεχωρισμέναι.

Ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει οὕτω·

α'. ΕΚΚΑΙΔΕΧΕΤΗ—Σ
β'. ΙΔΩΝΤΥΜΒΩΣΚΕΦΘΑΝΙ
γ'. ΥΠΟΜΟΙΓΗΣ . ΕΡΜΗ
δ'. ΚΟΜΜΑΓΗΝ[Ε]ΝΕΠΟΣ
ε'. ΦΙΛΙΒΙΩΤΟΣΟΔΕΙΤΗΣ
στ'. ΧΑΙΡΕΣΥΠΑΙΠΑΡΟΔΟΥ
ζ'. ΚΗΝΠΕΡΟΝΗΤΟΝΒΙΟ[Ν]
η'. ΕΡΠΗΣ . ΩΚΥΤΑΤΗ . ΤΙ
θ'. ΤΗΣΠ . ΑΡΜΗ . ΣΟΥΙΩΝΕΠΙ
ι'. ΚΙΜΩΗ . ΡΟΝΓΗ . ΚΟΥΦΟΥ
ια'. ΣΕΑ . . ΟΝΓΑΡΟΠΑΙΣΕΡΜΗΣ
ιβ'. ΒΗ . . . . . .

Ἤτοι ὡς ἔγγιστα·

"Τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς Ἴδου ἐτάφη ἀώρως μετ' οἰμωγῆς ὁ Ἑρμῆς, ἀπόγονος τοῦ Κομμαγένους, φιλιβίωτος διαβάτης. Χαῖρε, σὺ παῖ, ἀπερχόμενος τῆς ὁδοῦ ταύτης, καίτοι διῆλθες διὰ τοῦ ὀνητοῦ βίου. Διὰ τῆς μεγάλης ταχύτητος τῆς ἀσπίδος σου, ὅτε ἐξεστράτευσας κατὰ τοῦ Κιμοῆ . . . ὁ παῖς Ἑρμῆς."

ΙΔΩΝ εἶναι πιθανῶς τὸ ὄνομα τοῦ μηνός, διότι τὸ "δεκαὲξ τῶν ἰδῶν" δὲν παρέχει ἔννοιαν. Περίεργον εἶναι, ὅτι Ἴδας λέγεται ὅτι ἦτο ὁ πρῶτος Ἄγγλος βασιλεὺς τῆς Νορθουμβρίας. Τὸ συνηρημένον σχῆμα ἐν τέλει τοῦ β'. στίχου φαίνεται ὅτι εἶναι ΦΘΑΝΕΙΣ ἀντὶ ΦΘΑΝΩΝ. Ἡ λέξις ΤΥΜΒΩΣΚΕ εἶναι ἀρκούντως παράδοξος, πλὴν ἡ ἔννοια αὐτῆς καταφανής. ΟΜΟΙΓΗ ἐχαράχθη ἀναμφιβόλως ἀντὶ ΟΙΜΩΓΗ. ΝΕΠΟΣ εἶναι τὸ λατινικὸν nepos, ὅπερ ἐν κελτικαῖς ἐπιγραφαῖς σημαίνει ἀπόγονος. Ὁ καθηγητὴς Rhys λέγει ὅτι τὸ ΟΔΕΙΤΗΣ εὕρηται ἐπίσης ἐν κελτικαῖς ἐπιγραφαῖς. Ἐν τῷ στίχῳ ζ'. ἐλλείπει τὸ Ν ἀπὸ τῆς λέξεως ΒΙΟΝ. Τὸ ΩΚΥΤΑΤΗΣ εἶναι ὑπερθετικός, καὶ ΠΑΡΜΗ (parma) ἦτο ἡ λατινικὴ ὀνομασία τῆς κελτικῆς ἀσπίδος. ΟΥ' φαίνεται ἐνταῦθα σημαῖνον χρόνον. ΕΡΜΗ εἶναι ἐξελληνισις τοῦ κελτικοῦ ὀνόματος Erema = Agricola (λατιν.). Τοῦτο ὑπενθυμίζει ἡμῖν τὴν ἐκλατίνισιν ὀνομάτων ἐν χρόνοις μεταγενεστέροις. ΚΟΜΜΑΓΗΝΕ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ κελτικὸν Komogaan, ὅπερ εὑρέθη ἐν Ὀγμικῇ τινι ἐπιγραφῇ. Ὁ καθ. Rhys ὑποθέτει ὅτι τὸ ΦΙΛΙΒΙΩΤΟΣ εἶναι τὸ ἀγγλικὸν Macbeth (φιλι σημαῖνον Mac καὶ βίωτος beth). ΚΙΜΩΗ.ΡΟΝΤΗ φαίνεται ἐπίσης λέξις κελτική· ἀλλ' ἡ ἔλλειψις τῶν τριῶν μεσαίων στοιχείων καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἀκριβῆ ἀνάγνωσιν αὐτῆς.

Ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἶναι σπουδαιοτάτη. Τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα ὀνόματα εἶναι κελτικά, καὶ ὅμως ἡ διεφθαρμένη ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἐν ᾗ εἶναι γεγραμμένη, ἦτο βεβαίως διάλεκτος λαλουμένη. Τοῦτο ἐμφαίνεται οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν γραμματικῶν τύπων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ κελτικο-λατινικῶν λέξεων. Ἔχομεν ἑπομένως ἐνταῦθα Κέλτας κατοικοῦντας ἐν τῷ πρώην ῥωμαϊκῷ στρατιωτικῷ σταθμῷ καὶ ὁμιλοῦντας διεφθαρμένην ἑλληνικὴν διάλεκτον, καὶ τοῦτο, πιθανῶς, περὶ τὸ τέλος τῆς ε'. ἑκατονταετηρίδος, βεβαίως δὲ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ῥωμαίων ἐξ Ἀγγλίας καὶ πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Ἄγγλων κατοχῆς τῆς ἐπαρχίας Westmoreland καὶ τῆς ἐκχριστιανίσεως αὐτῆς. Ὑποθέτω λοιπὸν ὅτι ἐπίσημός τις Ῥωμαῖος ἑλληνικῆς καταγωγῆς εἶχε νυμφευθῆ ἐν Ὀβερτέραις γυναῖκα ἐγχωρίαν, καὶ ὅτι ἡ οἰκογένεια αὕτη καὶ μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐξηκολούθει ὁμιλοῦσα τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Τοιοῦτοι Ἕλληνες ὑπηρέτουν ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ὅπερ ἀποδεικνύεται καὶ ἔκ τινων ἑλληνικῶν ὀνομάτων, οἷον Γερόντιος (Geraint).

Ὁπωσδήποτε ὁ ἐπιτύμβιος οὗτος λίθος περίεργον καὶ ὅλως ἀπροσδόκητον διαχέει φῶς ἐπὶ τῆς σκοτεινῆς ἐκείνης ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ δυστυχεῖς Βρεταννοὶ ἠγωνίζοντο ὑπὲρ τῆς ζωῆς καὶ τῆς πατρίδος των κατὰ τῶν παντοδυνάμων κατακτητῶν.

Η ΠΑΓΙΣ

ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ ΕΝ ΦΛΩΡΙΔΙ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 53.)

— "Οἱ Ἀλλιγάτορες (ἀμερικανικοὶ κροκόδειλοι) ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὸν τρόπων των, εἶπεν ὁ κύριος Βίλλιαμ Κάρτερ ῥίπτων μετὰ προσοχῆς ζάκχαριν εἰς τὸ ποτήριόν του καὶ ἀνακατόνων αὐτήν. Ὅλα τὰ ζῷα ἔχουν τὸν τρόπον των καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃ τις τὴν δύναμιν καὶ ἀδυναμίαν των, ὅταν θέλῃ νὰ τὰ κυνηγήσῃ. Τὸ ἕνα ἔχει τὴν δύναμίν του εἰς τὸ στόμα, τὸ ἄλλο εἰς τὸ μέτωπον, οἱ ἀλλιγάτορες ὅμως τὴν ἔχουν εἰς τὴν οὐράν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ στόμα, αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε τὸ ἀσθενέστατον μέρος των καὶ στοιχηματίζω, ὅτε ἐγὼ ἐμπορῶ μὲ τὰς χεῖράς μου νὰ τοῖς τὸ κλείσω."

— Ἀφ' οὗ πρότερον σᾶς καταπίῃ, κύριε Κάρτερ, ἀπήντησα μετριοφρόνως. Ἤξευρα μὲν τὴν μεγάλην πεῖραν τοῦ γενναίου κυνηγοῦ, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐθεώρησα ὑπερβολήν. Ἐνόμιζον ὅτι διὰ νὰ ἐξηγήσῃ καλῶς τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος, ἐκαρύκευσε χάριν τῶν ἰδιωτῶν ὀλίγον ἰσχυρότερον τὴν γνώμην του ἢ ὅσον ἤθελε τὸ θεωρήσει ἀναγκαῖον ἀπέναντι εἰδήμονος. Ὁ κύριος Κάρτερ ἦτον ἐμπαθὴς κυνηγὸς μεγάλων θηραμάτων καὶ ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν περιηγεῖτο Ἀφρικήν, Ἀμερικὴν καὶ Ἀσίαν διὰ νὰ φονεύσῃ σπάνια ζῷα.

— Παραδέχομαι ὅτι ἔκλεισε τὸ στόμα του, ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ κύριος Κάρτερ. Τὸ ἔκλεισεν ἴσως, διότι σκέπτεται περὶ τοῦ τελευταίου γεύματός του ἢ διότι δὲν θέλει νὰ σᾶς τρομάξῃ, τέλος πάντων ἐὰν ἐγὼ ἐμπορέσω νὰ συλλάβω τὸ κλεισμένον στόμα, νὰ ἦσθε βέβαιος, ὅτι ἀλλιγάτωρ 13 ἢ 14 ποδῶν μήκους δὲν δύναται νὰ τὸ ἀνοίξῃ, ἐὰν ἐγὼ δὲν θέλω.

Ἐσιώπησα καὶ ἔκλινα τὴν κεφαλήν μου πρὸ τῆς ἀταράχου ταύτης ἐπαναλήψεως.

— Ἀπ' ἐναντίας πρέπει νὰ προσέχητε ἀπὸ τὴν οὐράν, ἐξηκολούθησεν ὁ κύριος Κάρτερ. Ἐὰν ἐκθέσητε τὸν πόδα σας εἰς τὸ κτύπημα τῆς οὐρᾶς του, δὲν γλυτώνετε, εἶνε τὸ ἴδιον ὡς ἐὰν τὸ ἐξεθέτετε εἰς τὴν βολὴν τηλεβόλου. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἤθελεν εἶσθαι πολὺ διάφορον. — Πρὸ καιροῦ ἐφόνευσα κροκοδείλους εἰς τὴν Αἴγυπτον, διηγεῖτο ὁ κύριος Κάρτερ παρακινηθεὶς ἐκ τῆς προσοχῆς μου. Ὅτε ἤμην νέος ἐξῆλθον μὲ ἔνδυμα κροκοδείλου, ὡς τὸ ὠνόμαζεν ὁ ῥάπτης μου. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν κατεσκεύαζον ἐν Λονδίνῳ ἐνδύματα ἐξ ἰδιαιτέρου ὑφάσματος ὁμοίου μὲ τὴν λάσπην τοῦ Νείλου. Τὸ χρῶμα κατεῖχε τὴν μέσην θέσιν μεταξὺ μαύρου, κιτρίνου καὶ πρασίνου καὶ τοῦτο ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ καθιστᾷ τὸν κυνηγὸν ἀπαρατήρητον, ἀγνώριστον, ὅταν ἔκειτο ἐπὶ τῆς ὄχθης. Ὅλ' αὐτὰ ὅμως εἶν' ἀνησίαις. Τί νομίζετε, ἐξεύρετε τί σκληρὸ δέρμα ἔχουν αὐτὰ τὰ ζῷα; ὅσο θέλετε κτυπᾶτε τὴν ῥάχιν καὶ τὰ πλευρὰ καὶ μὲ σφαίρας μάλιστα, ποῦ ὀκτὼ κάμνουν μίαν ὀκᾶν, ὅλαις πηγαίνουν 'στὰ χαμένα. Πρέπει νὰ ἐπιτύχητε τὸ ἰμάτι, ἀλλέως ὁ κροκόδειλος γυρᾷ 'πίσω καὶ σεῖς μένετε μὲ ἄδεια χέρια. Ὕστερα ἦλθα εἰς τὴν Φλωρίδα καὶ ἐκεῖ εἶδα ἄλλον τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι αὐτὰ τὰ ζῷα. Τὰ συλλαμβάνουν ζωντανά.

— Φυσικά, ὅταν ἦνε ἀκόμη μικρά, ὑπέλαβον.

— Τί μικρά; μεγάλα θηρία ὡς ἐκεῖ ἐπάνω! εἶπεν ὁ κύριος Κάρτερ. Εἰς τὰ θηριοτροφεῖα καὶ τοὺς ζωολογικοὺς κήπους ἔχουν ὄβδια ὡραίας λίμνας καὶ δεξαμενάς, καὶ μὲ κιγκλίδας φυσικά, καὶ βλέπετε ἐκεῖ μέσα νὰ κολυμβοῦν ζῷα ὀκτὼ ἕως δώδεκα πόδας μακρά. Εἰς τὴν Φλωρίδα ὅμως εὑρίσκετε σχεδὸν εἰς κάθε κατάστημα περιέργων πραγμάτων ἕνα τέτοιο ζῷον, καθότι τὸ ἔχουν εἰς τὸ παράθυρον καὶ χρησιμεύει ὡς ἀγγελία ἢ ἐπιγραφή. Κατ' ἀρχὰς ἐνόμισα καὶ ἐγώ, ὅτι τὸ εἶχον συλλάβει μικρὸν καὶ τὸ ἀνέθρεψαν, ἀλλὰ κατόπιν ἔμαθα τὴν ἀλήθειαν. Ὅτε δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν μου ἐγύριζα εἰς Ταξομβίλλην εἶδα ἀνθρώπους σωρευμένους ἔμπροσθεν ἑνὸς καταστήματος. Εἰς τὴν θύραν ἵστατο μία χειράμαξα καὶ παρετήρησα 'σὰν νὰ 'ξεφόρτωναν ἕνα μεγάλον κορμὸν δένδρου. Ἐξ ῥωμαλέοι μαῦροι τὸν ἐσήκωσαν καὶ τὸν ἔφεραν ἀκριβῶς ἀπὸ τὸν δρόμον μέσα, ὅτε ἐγὼ ἐπλησίασα καὶ εἶδα, ὅτι αὐτὸς ὁ μεγάλος κορμὸς ἦτο κροκόδειλος, τὸν ὁποῖον τόσον σφιχτὰ τὸν εἶχον δέσει μὲ σχοινία, ὥστε ἐφαίνετο 'σὰν ἕνα κομμάτι ξύλο. Τὸν ἔθεσαν εἰς ζυγαριὰν ἐντὸς τῆς αὐτῆς καὶ ἀπεδείχθη, ὅτι ἐζύγιζεν ἄνω τῶν 500 ὀκάδων καὶ ὅτε ὁ καταστηματάρχης τὸν ἐμέτρησε, τὸ μῆκός του ἦτον δεκατριῶν ποδῶν, τεσσάρων δακτύλων καὶ κάτι παραπάνω. Τὸ θηρίον ἦτο ζωντανόν, ἀλλ' ὅλως διόλου ἄοπλον, διότι τοῦ εἶχον δέσει καλὰ τὸ στόμα, τὰ ποδάρια καὶ τὴν οὐράν. Ἐπάνω εἰς τὸ σῶμά του ἐφαίνετο ὀλίγον θλαμμένον, ἀλλὰ καμμίαν σπουδαίαν πληγὴν δὲν εἶχε πάθει. Πλησίον του ἐστέκετο μικρὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν εἰς τοὺς μαύρους, πῶς ἔπρεπε νὰ καταιβάσουν τὸ θηρίον εἰς τὴν δεξαμενήν, ἔμαθα δὲ ὅτι ὁ μικρὸς αὐτὸς ἄνθρωπος εἶχε συλλάβει αὐτόν. Τὸ σῶμά του δὲν πιστεύω νὰ ἤρκει ὡς πρόγευμα εἰς τὸν κροκόδειλον. Μόλις ἐζύγιζεν 60 ὀκάδας, τὸ ἐξωτερικόν του ἦτον ἀφανὲς καὶ δὲν ἔλεγε πολλά. Ἐγὼ τὸν ὑπελόγιζον ἕως 70 ἐτῶν καὶ ὅμως, ἂν καὶ ἦτον ἀσπρομάλλης, χλωμὸς καὶ ἀδύνατος, εἶχεν εἰς τὰ χέριά του νεῦρα καὶ τὰ παμπάλαια φορέματά του ἦσαν γεμάτα λάσπη.

Ὅτε ἔλαβε μετριοφρόνως τὰ χρήματά του, 25 δολλάρια, ἀπὸ τὸν καταστηματάρχην καὶ ἀπεμακρύνθη, τὸν ἠκολούθησα καὶ τὸν ὡμίλησα. Τὸν καλόπιασα ὀλίγον μὲ ἓν σιγάρον καὶ μοὶ ὑπεσχέθη νὰ συμπαραλάβῃ καὶ ἐμὲ εἰς τὸ κυνήγι.

Εἰς τὴν Φλωρίδα ἔχουν ὡραίους ποταμούς, τοὺς ὁποίους ἀκόμη δὲν ἐπεσκέφθησαν πολλοὶ ψαράδες, καὶ ἐκεῖ εἶνε δάση, τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν ἤκουσαν τὸν ἦχον τῆς ἀξίνης. Ἐξεκινήσαμεν λοιπόν, ὁ γέρων κυνηγὸς μὲ τὸν υἱόν του καὶ ἐγώ, καὶ ἐβυθίσθημεν εἰς ἓν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ δάση, τὰ ὁποῖα ἀκόμη καὶ τὸ μεσημέρι εἶνε σκοτεινά. Εἰς τὴν ὄχθην ἑνὸς ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος ἡσύχως ἔρρεε κάτω ἀπὸ τὴν σκιὰν ὑψηλῶν πευκῶν — ἦτον ὁ ποταμὸς ἅγιος Ἰωάννης — ἀπηντήσαμεν ἐκεῖ δύο ἄλλους ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι, καθὼς καὶ ὁ φίλος μου, δὲν ἐφαίνοντο πάρα πολὺ καθαροὶ εἰς τὰ ἐνδύματά των, καὶ ἐκωπηλατοῦμεν ἀργὰ πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποταμοῦ, ἕως ὅτου ἐφθάσαμεν εἰς μικροὺς κολπίσκους, ὅπου τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ μένει ἀρκετὰ ἥσυχον.

Ἐκεῖ ἦτο μικρὸς τοιοῦτος κόλπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι εὐχαρίστως κατῴκουν κροκόδειλοι. Γύρω περιεκυκλοῦτο ἀπὸ τόσον πυκνὸν δάσος πευκῶν, ὥστε ὅτε ἤρχιζε νὰ νυκτώνῃ ἐφαίνετο ὁλόμαυρος. Μόνον ἓν μέρος αὐτοῦ ἦτο φωτεινὸν καὶ ἀβαθές, ὥστε ὁ κροκόδειλος, ὁ ὁποῖος θὰ ἠρέσκετο νὰ μένῃ ἐδῶ, ἐκεῖ βεβαίως ἡλιάζετο εἰς τὰς θερμὰς ἡμέρας. Τότε ἀπέβημεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ οἱ ἄνθρωποί μου κατεσκεύασαν φραγμὸν ἐκ πλατέων πασσάλων εἰς τὸ ὕδωρ, ἡμικυκλικὸν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ. Οἱ πάσσαλοι ἴσταντο σχεδὸν δύο πόδας ὑψηλότερον τῆς ἐπιφανείας τοῦ κόλπου. Εἰς τὸ μέσον μόνον ἀφῆκαν μίαν ὀπὴν ἀρκετὰ πλατεῖαν διὰ τόσον μέγα ἀμφίβιον. Ὕστερα ἔκοψαν τὰ κλαδιὰ ἑνὸς νεαροῦ δένδρου, τὸ ὁποῖον ἔκειτο πλησίον τοῦ φραγμοῦ των, ὥστε ἐφαίνετο γυμνὸν ὡς πάσσαλος. Τὸ πάχος του εἰς τὴν ῥίζαν ἦτον ἑνὸς ποδὸς καὶ εἰς τὴν κομμένην κορυφὴν σχεδὸν ἡμίσεως ἢ ἑνὸς τρίτου τοῦ ποδός. Ἔπειτα ἔρριψαν μίαν θηλειὰν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου καὶ δραδέως τὸ ἐτράβηξαν πρὸς τὰ κάτω ὥστε λυγισμένον ἐφαίνετο 'σὰν καλάμι. Εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ σχοινίου ἔκαμαν μίαν ἄλλην πλατυτέραν θηλειὰν καὶ τὴν ἐκρέμασαν εἰς ἕνα τοῦ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας, ἐγὼ δὲ καὶ δύο ἄλλοι ἐκαθήσαμεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐμένομεν ἥσυχοι πλησίον τοῦ φραγμοῦ.

Εἶχε νυκτώσει ὅτε εἶχον ἑτοιμασθῆ ὅλα καὶ ἡ νὺξ ἦτον ἀρκετὰ σκοτεινή. Οἱ πίθηκοι, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰ δάση κρέμανται ἀπὸ τὰς οὐρὰς

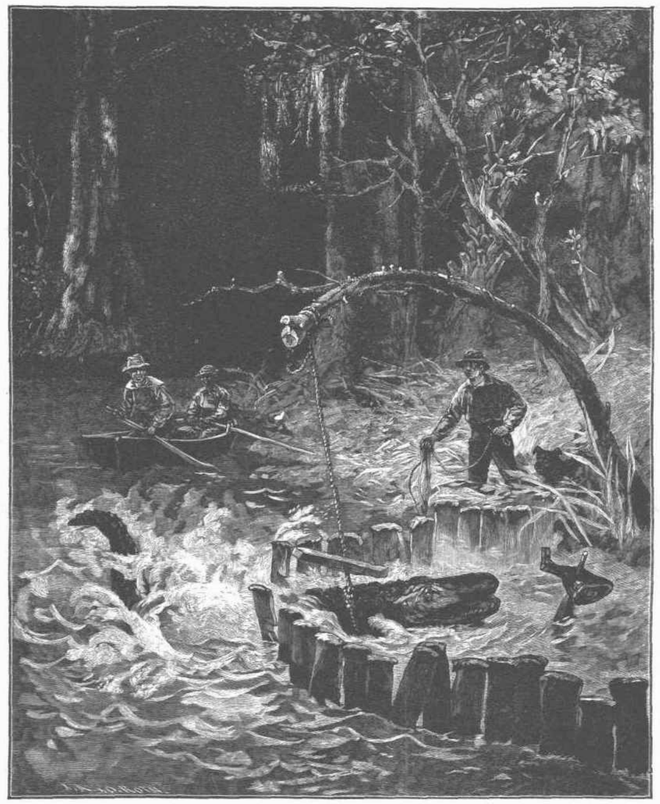

Η ΠΑΓΙΣ ΤΩΝ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ ΕΝ ΦΛΩΡΙΔΙ.

πάσσαλον εἰς τὸ μέσον τοῦ φραγμοῦ τοιουτοτρόπως, ὥστε τὸ ὅλον ἐφαίνετο ἀληθὴς παγίς. Ὡς δόλωμα ἔθεσαν ἐπί τινος πασσάλου τὸν μηρὸν παχέος χοίρου, τὸν ὁποῖον, ἐπειδὴ δὲν ἦτο πολὺ νωπός, ἠδύνατό τις μακρόθεν μᾶλλον νὰ μυρισθῇ παρὰ νὰ ἴδῃ. Εἰξεύρετε βεβαίως ὅτι ὁ ἀλλιγάτωρ δὲν ἔχει ὀξεῖαν ὄσφρησιν.

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἐτοποθετήσαμεν τὴν παγίδα, ὥστε ὁ ἀλλιγάτωρ ἔπρεπε νὰ περάσῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν θηλειάν, ἐὰν ἤθελε ν' ἁρπάσῃ τὸ χοιρομήριον καὶ ὕστερα δύο ἐξ ἡμῶν καὶ ἕνας μεγάλος σκύλος ἔμειναν εἰς τὴν ξηρὰν πλησίον τοῦ δένδρου, ἤναψαν φωτιὰν καὶ ἐκράτουν ἐκ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, ἐτάντιζον τὸ ἐσπερινὸν ἀσμά των καὶ ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐξέπεμπον κραυγάς, ὅταν ἤκουον νὰ μυκᾶται ὁ πάνθηρ. Τί ὡραία, τί ἥσυχη νύκτα ἦτο! Μόνον ἀπὸ ἀλλιγάτορας οὔτε φωνή, οὔτε ἀκρόασις. Ἔγινε μεσάνυκτα, ἐκτύπησε μία, δύο ὥραις — ὅλα ἦσαν ἥσυχα καὶ μόλις καὶ μετὰ δίας ἠμποροῦσα νὰ κρατῶ ἀνοικτὰ τὰ ἰμάτια.

Τέλος ἐφάνη πρὸς ἀνατολὰς μία φωτεινὴ γραμμή, μεταξὺ τῶν κορμῶν τῶν πευκῶν ἤρχισε νὰ λάμπῃ ὀλίγον φῶς καὶ λυπημένος ἐσκεπτόμην, ὅτι 'πῆγε 'στὰ χαμένα τὸ κυνήγι. Ἀλλ' ὄχι, ὁ γείτων μου μὲ 'σκούντησε καὶ εἶδα ὅτι ἐκι-

νεῖτο κάτι. Ἤκουσα ἕνα βαρὺν κτύπον ὡς ὅταν τὸ κουπὶ κτυπᾷ τὸ νερὸν ἀπὸ τὸ πλατὺ μέρος, καὶ ἀμέσως ἤρχισε νὰ φωτίζηται τὸ νερὸν πλησίον τοῦ φραγμοῦ. Κάτι ἐκινεῖτο ἐκεῖ μέσα. Ἠκούσθη δυνατὸν φύσημα ἀπὸ μεγάλους ῥώθωνας καὶ μετὰ ἓν δευτερόλεπτον ἔκαμε μίαν κίνησιν ὥστε τὸ δένδρον ἀνυψώθη καὶ ἐκλονίζετο ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἐν ᾧ πάντοτε ἔμενε ἀρκετὰ λυγισμένον, καὶ τότε εἶδον τὴν μακρὰν κεφαλὴν ἑνὸς ἀλλιγάτορος νὰ 'βγαίνῃ ἀπὸ τὸ νερόν. Ἔπρεπε νὰ ἰδῆτε καὶ ν' ἀκούσητε τὸν θόρυβον, τὸν ὁποῖον ἔκαμνε τὸ θηρίον, ἅμα ᾐσθάνθη τὸν βρόχον εἰς τὸν λαιμὸν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ βυθισθῇ. Γύρω γύρω τὸ νερὸν ἔγινε κατάλευκον ἀπὸ ἀφρίζοντα κύματα. Ἐκεῖ εἰς τὴν Φλωρίδα ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἐνωρὶς καὶ πέντε λεπτὰ μετὰ ταῦτα εἶχεν ἐξαπλωθῆ ἀρκετὸν φῶς ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ βλέπωμεν, πόσον ἐξηγριωμένως ἐκύτταζε τὸ θωρακοφόρον θηρίον τὸ χοιρομήριον, διὰ τοῦ ὁποίου ἠπατήθη, ἐν ᾧ μὲ τὴν οὐράν του λυσσωδῶς ἐκτύπα τὰ κύματα. Ἀπεμακρύνθημεν μὲ τὸ πλοιάριον ἀπὸ τὸν φραγμὸν πρὸς τὴν ὄχθην καὶ ὁ νέος, τὸν ὁποῖον εἴχομεν μαζύ μας ἐμβῆκε εἰς τὴν λάσπην διὰ νὰ συνενωθῇ μὲ τοὺς ἄλλους. Ἡμεῖς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ πλησιάσωμεν τὸ θηρίον, διότι ἦτο πολὺ μεγάλο καὶ ἠδύνατο νὰ καταθραύσῃ τὸ σκάφος. Αὐτοὶ ἀπὸ τὴν ὄχθην ἐπλησιάσαν τὸν φραγμὸν καὶ ἔρριψαν θηλειὰς εἰς τὸ ζῶον. Καὶ πράγματι λαμπρὰ τὸ κατώρθωσαν. Πρὶν περάσῃ μία ὥρα τὸ εἶχον πλέον μέσα. Τὴν ἐργασίαν των τὴν ἔκαμνον μὲ προσοχήν, διότι ἤρχιζον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπήγαιναν πρὸς τὴν οὐράν. Πρῶτα ἔδεσαν τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ προσθινὰ πόδια, ὕστερα τὰ ὀπισθινὰ καὶ συγχρόνως τὴν ῥάχιν καὶ τελευταῖον τὴν οὐράν. Ἐπὶ τέλους ἐφαίνετο ἀπαράλλακτον 'σὰν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶδον εἰς Ταξομβίλλην καὶ τὸ ἔθεσαν ὀπίσωθεν τοῦ πλοιαρίου διὰ νὰ τὸ σύρουν μακρύτερα.

Τότε ἦλθεν ὁ μικρὸς κυνηγὸς καὶ μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸν βραχίονα. Τὸν ἐκύτταξα καὶ παρετήρησα ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν τοῦ εἶχε ἀρέσει πολύ.

— Εἶνε πολὺ στενόχωρη δουλειά, ἔλεγε, καὶ θέλει πολὺν κόπον. Ἐὰν εἶχον ὄρεξιν 'μποροῦσε νὰ μοι δείξῃ ἄλλο τι. Ἐξεπλάγην ὀλίγον, ἀλλ' εἶχα ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτὸν καὶ εἶπον ὅτι εὐχαρίστως 'πήγαινα ὅπου δήποτε. Ἐφώναξε τὸν υἱόν του καὶ ἔλαβε μίαν δέσμην σχοινίων εἰς τὴν χεῖρα, ὁ υἱὸς ἔλαβεν ἕνα μυτερὸν πάσσαλον καὶ φτυάριον καὶ ἔπειτα προὐχωρήσαμεν εἰς τὴν ὄχθην, ἐνῷ οἱ ἄλλοι μὲ τὸν αἰχμάλωτον ἔπλεον τὸν ποταμὸν πρὸς τὰ ἄνω.

— Αὐτὸ θέλει πολὺν κόπο καὶ διαρκεῖ πολὺν καιρόν, εἶπεν ἀκόμη μίαν φορὰν ὁ μικρὸς κυνηγὸς γελῶν μόνος του. Ἔλεγεν ὅτι 'πηγαίναμε ν' ἀνασκάψωμεν ἕνα θηρίον. Ἐγὼ ἔμεινα ἐκστατικὸς καὶ αὐτὸς ἤρχισε νά μοι ἐξηγῇ τὸ πρᾶγμα. Τὰ ζῷα εὑρίσκουν εὐχαρίστησιν ἐντὸς σπηλαίων εἰς τὸ νερόν, ἔλεγεν. Τὰ σπήλαια αὐτὰ ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν ὄχθην κάτω ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ προχωροῦν μέσα εἰς τὴν ξηράν. Ὅταν ὁ ἥλιος ἦνε πολὺ θερμός, ἐξέρχονται οἱ ἀλλιγάτορες, ὅταν ὅμως ἀρχίζῃ νὰ ψυχραίνῃ κρύπτονται ὀπίσω εἰς τὰς τρώγλας. Τότε 'μπορεῖ τις νὰ τοὺς 'ξεσκάψῃ. Αὐτὴ ἡ ἐξήγησις δὲν μ' εὐχαρίστησε κατὰ πολλά, καὶ δι' αὐτὸ ἐσιώπησα καὶ ἐπερίμενα νὰ ἰδῶ πράγματα.

Ἐφθάσαμεν εἰς ἄλλον κόλπον πλέον ἐλεύθερον ἀπὸ τὸν πρῶτον, τοῦ ὁποίου ἡ ὄχθη ἦτον ὁμαλὴ καὶ ἀμμώδης καὶ ὡμοίαζεν ὀλίγον μὲ βάλτον. Ἐπεῖ εἶδα πολλὰς πέτρας καὶ ῥαβδία χωμένα εἰς τὸ ἔδαφος ἐξεπίτηδες. Μία μεγάλη χελώνη ἐβάδιζε 'στὴν ἄμμον· ἀλλὰ τώρα δὲν μ' ἔμελλε, τί σοῦπα ἤθελα νὰ φάγω, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἀφῆκα νὰ ἕρπῃ. Ὁ μικρὸς κυνηγὸς διηυθύνθη πρὸς ἓν τῶν ῥαβδίων καὶ παρετήρησε ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἄμμον. Ἐφαίνετο ἀνακατωμένη καὶ εἶχε βαθείας αὔλακας. "Μπῆξε ἐδῶ!" εἶπεν εἰς τὸν υἱόν του δεικνύων εἰς αὐτὸν μίαν θέσιν· Ἔγινα πολὺ περίεργος.

Ὁ νέος ἐνέπηξε τὸν πάσσαλον εἰς τὴν ἄμμον καὶ τὸν ὤθει βραδέως καὶ λοξῶς πρὸς τὰ κάτω. Τότε μοῦ ἐφάνη ὡς νὰ ἔγινεν ὁ πάσσαλος ζωντανός. Ἐπάνωθεν τὸν ἐκράτει ὁ νέος, ἀλλὰ καὶ κάθωθεν ἐφαίνετο ὅτι τὸν συνέλαβεν ἄλλος τις. Τὸν ἔσειε δυνατά. Τώρα μόλις πλέον ἠδύνατο νὰ τὸν κρατῇ ὁ νέος. Ἀόρατος δύναμις ἔσυρεν αὐτὸν κάτωθεν καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισε ν' ἀνοίγηται ἡ ἄμμος καὶ εἶδα τὸ πλῆρες χώματος πρόσωπον ἀλλιγάτορος, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν πάσσαλον εἰς τὸ στόμα καὶ λυσσωδῶς κατεδάγκανεν αὐτόν. Τί θὰ γίνῃ λοιπόν; ἐσκεπτόμην. Ὁ μικρὸς κυνηγὸς ἐπλησίασεν ἀταράχως μὲ τὸ φτυάριον καὶ ἐσήκωσε τὴν ἄμμον γύρω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀλλιγάτορος. Προσεῖχε πολὺ νὰ μὴ κτυπήσῃ τὸ ζῷον ἢ βλάψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ὁ ἀλλιγάτωρ ἐφαίνετο δι' αὐτὸ εὐγνώμων, κρατῶν πάντοτε διὰ τῶν ὀδόντων τὸν πάσσαλον καὶ μὴ ἁρπάζων τὸ φτυάριον. Ἀλλ' ὁ πάσσαλος εἶχε χωθῆ βαθειὰ εἰς τὸ στόμα καὶ αὐτὸς εἶχε νὰ μασσήσῃ τρεῖς πόδας ξύλον. Ὅσῳ ἐλευθερωτέρα ἐγένετο ἡ κεφαλή, τόσῳ σφοδρότερον ἐκινεῖτο καὶ ὁ πάσσαλος καὶ ὁ νέος ἠναγκάζετο νὰ πηδᾷ ὁτὲ μὲν δεξιά, ἄλλοτε δὲ ἀριστερὰ διὰ νὰ κρατῇ τὴν ἄλλην ἄκραν. Ὅτε ἠλευθερώθη ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στόμα τοῦ ζῴου καὶ ἐφαίνοντο οἱ πρόσθιοι πόδες, ἐν ᾧ τὸ ἄλλον σῶμα εὑρίσκετο ὡσὰν ἐντὸς θήκης, ἔλαβεν ὁ γέρων κυνηγὸς σχοινίον καὶ περιέδεσε τὸ στόμα, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ἀνοίξῃ, καὶ μὲ ἄλλο σχοινίον ἔδεσε σφιγκτὰ ῥάχιν καὶ προσθίους πόδας. Κατόπιν ἐξηκολούθησε νὰ σκάπτῃ. Ἀφ' οὗ ἔσκαπτε δύο πόδας πλάτος ἔδενε τὸ ἐλευθερωθὲν μέρος μὲ ἄλλο σχοινίον, τὸ ὁποῖον συνήνου μὲ τὰ προηγούμενα. Οὕτως ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔφθασεν εἰς τὴν οὐρὰν καὶ τὴν εἶχε δέσει ἤδη δυνατὰ πρὶν ἢ τὸ τελευταῖον μέρος ἐξαχθῇ ὅλως διόλου ἀπὸ τὴν λάσπην. Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ ἀνασκαφὴ καὶ τὸ δέσιμον, ἔκειτο καὶ ὁ ἀλλιγάτωρ οὗτος 'σὰν κορμὸς δένδρου.

— Αὐτὸ δὲν χρειάζεται πολὺν καιρόν, εἶπεν ὁ μικρὸς κυνηγὸς ἡσύχως βλέπων με καὶ ἀναμένων τρόπον τινὰ τὴν γνώμην μου. —

Ὁ κύριος Βίλλιαμ Κάρτερ διηγήθη τ' ἀνωτέρω εἰς τὸν μετ' αὐτοῦ συνομιλοῦντα κύριον κατὰ τὴν διάβασιν τῆς διώρυγος. Μετέβαινεν εἰς Τυρόλον πρὸς θήραν αἰγάγρων. Μεταφέρομεν δὲ τὴν διήγησιν ταύτην εἰς τὸν "Ἕσπερον", διότι νομίζομεν ὅτι οἱ φίλοι ἀναγνῶσται αὐτοῦ μετ' ἐνδιαφέροντος θὰ μάθωσι τὸν παράδοξον τρόπον τῆς ἁλιείας τῶν φοβερῶν τούτων θηρίων καὶ εὐχαρίστως θὰ ἴδωσι τὴν παρατιθεμένην εἰκόνα.

ΤΟ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΤΟΥ ΛΕΒΗΤΟΣ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ[1]
(CALDARIA).

Ἰωάννα ἡ σύζυγος Φιλίππου τοῦ Ὡραίου ἠγάπα ἐμμανῶς τὴν ζωγραφικήν. Ἔλεγον ὅτι ἡ ἀτυχὴς βασίλισσα ἔπασχε τὰς φρένας, διὸ καὶ πρὸς διασκέδασιν τῇ εἶχον συστήσει τὴν ζωγραφικήν, τέχνην τὴν ὁποίαν αὐτὴ κατόπιν εἰς μέγαν βαθμὸν ἐκαλλιέργησε. Κατώρθωσε νὰ ζωγραφῇ ἐκ πρώτης ὄψεως πιστότατα οἱονδήποτε πρόσωπον. Ὁ βασιλεὺς Φίλιππος ἠθέλησέ ποτε νὰ φυλλολογήσῃ τὸ λεύκωμα τῆς Ἰωάννας, ἔνθα εὑρίσκοντο μόνον ἰδιόχειροι ἰχνογραφίαι τῆς βασιλίσσης.

(Ἡ Ἰωάννα τότε ἔφερεν ἀκόμη τὸν τίτλον· Μεγαλειότης, ἐν ᾧ ὁ σύζυγός της καταγόμενος ἐκ ξένης ἡγεμονικῆς οἰκογενείας ἐκαλεῖτο ἁπλῶς Ὑψηλότατος καὶ ἐν τοῖς ἐπισήμοις ἐγγράφοις ἐγράφετο πρῶτον· βασίλισσα Ἰωάννα καὶ κατόπιν βασιλεὺς Φίλιππος). Ὁ βασιλεὺς Φίλιππος λοιπὸν εὗρεν ἐν τῷ Λευκώματι τῆς Ἰωάννας ἐπανειλημμένως καὶ ὑπὸ διαφόρους παραλλαγὰς τὸ πρόσωπον ἀνδρός, ὁτὲ μὲν ὡς νικηφόρον ἥρωα, ὁτὲ δὲ ὡς προσευχόμενον προσκυνητὴν καὶ ἄλλοτε ὡς ἐραστὴν γονυπετοῦντα πρὸ τῆς ἐρωμένης. Φαίνεται ὅτι τὸ πρόσωπον πολὺ ἀπησχόλει τὴν φαντασίαν τῆς νεαρᾶς γυναικός, ἀφ' οὗ τοσάκις καὶ κατὰ τόσους τρόπους τὸ ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην της καὶ ἡ ἁβρὰ ζωγραφία, ἡ τεχνικὴ ἐπιμέλεια καὶ παράστασις, ἡ εὐλάβεια μεθ' ἧς ἑκάστη εἰκών, καίτοι παραλειπομένης πάσης ἄλλης διακοσμήσεως, διεξήγετο, ἀπεδείκνυεν ὅτι τὴν χεῖρα εἶχε βοηθήσει ἐνταῦθα καὶ ἡ καρδία.

Ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν παρίστανε τοὺς χαρακτῆρας Φιλίππου τοῦ βασιλέως. Ἦτον ἄρά γε ὄνειρόν τι τῆς νεανικῆς αὐτῆς ἡλικίας, ἐρωτόληπτός τις τρουβαδοῦρος ἢ ἱππότης, ὃν ἡ νεαρὰ βασιλόπαις μετὰ παλλούσης καρδίας εἶδε φέροντα τὰ χρώματα τῆς δεσποίνης του, ἀγωνιζόμενον καὶ νικῶντα, καὶ περὶ τὸν τράχηλον τοῦ ὁποίου κατόπιν μετὰ τρεμούσης χειρὸς ἀνήρτησε τὴν κεντητὴν ταινίαν, καὶ ὃν οὐδόλως ἠδυνήθη ἔκτοτε νὰ λησμονήσῃ; — ἢ μήπως οὐδὲ τοῦτο, ἀλλὰ μόνον πεπλασμένον τι ἰδανικόν, οἷα νεαραὶ γυναῖκες ἐν τοῖς ὀνείροις των νομίζουσιν ὅτι βλέπουσι μεταξὺ τῶν νεφελῶν· ἀνήρ, ὃν οὐδεὶς οὐδέποτε εἶδε, ὅστις οὐδαμοῦ οὐδέποτε ὑπῆρξε; Καὶ τοῦτο ἦτο δυνατόν.

Ὁ Φίλιππος ἐκ γενετῆς δὲν ἦτον Ἱσπανός, εἶχεν ὅμως εὐγενῆ ὁρμέμφυτα καθιστάντα αὐτὸν ἄξιον τοῦ νὰ ἦνε τοιοῦτος. Ἁπλῆ ἐρώτησις εἰς τὸν μέγαν ἱεροεξεταστὴν Δέζα, ποῖος ἄρα ἠδύνατο νὰ ἦνε ὁ ἱππότης ἐκεῖνος, ὁ τόσον ὅμοιος μὲ τὴν εἰκόνα ταύτην, ἓν νεῦμά του εἰς μυριοφθάλμους κατασκόπους τῆς ἁγίας Ἑρμανδὰδ καὶ μετὰ δύο ἑβδομάδας ἡ ἀπάντησις ἐκομίσθη — ὁ ἱππότης ἐκεῖνος μὲ τὸ ἐπίμηκες μελάγχρουν πρόσωπον, μὲ τὰ ἰδιορρύθμως μειδιῶντα χείλη, μὲ τοὺς μεγάλους μέλανας ὀφθαλμοὺς ὑπὸ πυκνὰς μελαίνας ὀφρῦς δὲν ἦτον ἄλλος ἢ ὁ δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα — ὁ **μαρράνος**!

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνδόξου ἱερᾶς ἐξετάσεως **μαρράνους** ὠνόμαζον τοὺς μαύρους ἱππότας, οἵτινες εἶχον ἀσπασθῆ τὸν χριστιανισμὸν καὶ οὓς ἐνοχοποιοῦν ὡς τηροῦντας ἐν κρυπτῷ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς τελετὰς τοῦ Ἰσλάμ. Καὶ βραδέως μὲν ἀλλ' ἀδιακόπως οὗτοι κατεστρέφοντο, καίτοι αὐτοὶ ἀπετέλουν τὸ ἄνθος τῶν ἱπποτῶν τῆς Ἀνδαλουσίας. Ἄλλως δὲ **μαρράνος** σημαίνει ἱσπανιστὶ σχεδὸν καὶ "**χοῖρος**".

Ἦτο πολὺ πιθανόν, ὅτι ὁ δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα δὲν ἦτον ἀκριβῶς ἐκεῖνος, ὅστις τόσον πολὺ ὡμοίαζε μὲ τὰς εἰκόνας τῆς βασιλίσσης, τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι ἦτον ὁ πλουσιώτατος ἐκ τῶν τότε εὐγενῶν, καὶ γνωρίζομεν, ὅτι οἱ χρηστοὶ δικασταὶ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως διενέμοντο ἀδελφικῶς μεταξύ των τὴν περιουσίαν τῶν καταδίκων.

Ἔζη τότε ἐν Καστιλίᾳ διάσημός τις ζωγράφος, ὄχι διάσημος, διότι ἵδρυσε νέαν σχολὴν ἢ ἐγκατέλιπε περίφημα καλλιτεχνήματα, ἀλλὰ μᾶλλον διότι ἠδύνατο ἀστραπιαίως νὰ ζωγραφῇ, ἐν δευτερολέπτῳ νὰ συλλαμβάνῃ τὰς γελοιοδεστέρας μορφὰς κ' ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν νὰ ῥίπτῃ αὐτὰς ἐπὶ τῆς περγαμηνῆς. Ὠνομάζετο Λουδοβῖκος δὲ Λουκέρος, ἀλλ' ἐν Ῥώμῃ ὠνόμαζον αὐτὸν "Frapresto" (Παπατρέχαν) ὄνομα, ὅπερ καὶ τῷ ἔμεινε.

Μαθὼν ὁ Φίλιππος ὅτι ἀνευρέθη τὸ πρωτότυπον τοῦ αἰνιγματώδους ἐκείνου προσώπου ἀμέσως μετεκάλεσε παρ' αὐτῷ τὸν Λουκέρον.

— Μαέστρο, τῷ εἶπε, ὀφείλεις νὰ ζωγραφήσῃς διαδοχικῶς καὶ πολλάκις ζῶν τι πρόσωπον, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃς δύο ὥρας ὑπὸ τὴν διάθεσίν σου· ποσάκις ἤθελες δυνηθῇ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο νὰ τὸ ζωγραφήσῃς;

— Ὁσάκις διατάξῃ ἡ Ὑμετ. Μεγαλειότης.

— Ἂς παύσουν αἱ κολακεῖαι. Ἐν πρώτοις δὲν ὀνομάζομαι Μεγαλειότης καὶ δεύτερον οὐδεὶς δύναται νὰ διατάξῃ τὸν καλλιτέχνην. Ἀλλὰ τί νομίζεις, δύνασαι ἐντὸς δύο ὡρῶν δεκάκις νὰ ζωγραφήσῃς τὸ πρόσωπον; Δι' ἑκάστην εἰκόνα λαμβάνεις 1000 ῥεάλια.

— Ἐὰν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης συγκατατεθῇ νὰ μοὶ χορηγήσῃ δύο χιλιάδας, ζωγραφῶ ἐντὸς δύο ὡρῶν οἷον δήποτε πρόσωπον δεκαπεντάκις.

— Καλά· θὰ τὰς ἔχῃς. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἐνοχληθῇς, ἐὰν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μεταβάλληται τὸ πρόσωπον, ἐὰν οἱ χαρακτῆρές του λαμβάνωσιν ἄλλην ἔκφρασιν, ἐὰν ἀντὶ τοῦ συνήθους καὶ καθημερινοῦ προσώπου ἔχεις νὰ παλαίσῃς μετὰ ἐκτάκτου καὶ ἀσυνήθους;

— Ὦ, Μεγαλειότατε, τὸ ἀσύνηθες εἶνε ἡ σπουδή, ἡ ἀπόλαυσις τοῦ τεχνίτου! Ἐὰν μὲ ἀναμένῃ τοιοῦτό τι, ζωγραφῶ ἕκαστον ἀντίτυπον ἀντὶ 1500 ῥεαλίων.

— Ἄφησε αὐτά· εἰς τὴν Ἐσκουριάλην δὲν παζαρεύουν μὲ ὑπηρέτας. Τώρα ὕπαγε εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἀλγουαζίλ, οἱ ὁποῖοι μετὰ μίαν ὥραν θὰ σε ὁδηγήσουν ἐκεῖ. Ἐν τῷ μεταξὺ θά σοι δοθῶσι τὰ ἀναγκαῖα ζωγραφικὰ ἐργαλεῖα.

Μετὰ μίαν ὥραν ἔλαβεν ὁ Λουκέρος τὰς γραφίδας καὶ τὰς περγαμηνάς του καὶ ἀκολούθως ἐπέβη ἐντὸς κλειστοῦ φορείου. Ἐπὶ μακρὸν ἐφέρετο δι' ἀντηχούντων διαδρόμων καὶ κλιμάκων ἕως ὅτου τέλος ἔστησαν οἱ φορεῖς ἐν χώρῳ, ὅπου τὰ βήματα οὐδόλως ἀντήχουν. Ὁ χῶρος οὗτος ἢ ἦτο λίαν χαμηλός, ἢ εὑρίσκοντο πολλὰ πρόσωπα ἐν αὐτῷ.

Ἐδῶ ἤνοιξαν τὴν θυρίδα τοῦ φορείου καὶ διέταξαν αὐτὸν νὰ καταβῇ.

Ἀμέσως κατενόησεν ὁ τεχνίτης ποῦ εὑρίσκετο.

Ἡ εὐρεῖα καὶ εἰς χαμηλὰ τόξα ἀπολήγουσα στοὰ ἦτο κύκλωθεν περιεστρωμένη διὰ μελανῶν ὑφασμάτων. Ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν κιόνων προσηρτημένων κρίκων ἐκρέμαντο ἁλύσεις καὶ σχοινία, ἅτινα ὅλα εἶχον τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο χρῶμα τῆς σκωρίας, ὅπερ ἐγκαταλείπει τὸ αἷμα ἀφ' οὗ ἀποξηρανθῇ. Ἐν ταῖς γωνίαις ἀτάκτως ἦσαν συνεπισωρευμέναι σιδραῖ λαβίδες, λίστρα, τρίγωνοι κοχλίαι καὶ ἄλλα σιδηρᾶ ἐργαλεῖα, ἐν ᾧ εἰς τὸ βάθος ἐπὶ ὑψώματός τινος ἐκάθηντο μορφαὶ περιτετυλιγμέναι εἰς μελανὰ ἐνδύματα. Ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των ἔφερον **κουκκούλας**, τὸ δὲ πρόσωπον ἐκάλυπτον πυκναὶ καλύπτραι. Ὅλη ἡ στοὰ ἐφωτίζετο ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης λυχνίας κρεμαμένης ἐκ τῆς ὀροφῆς. Τὸ πληροῦν αὐτὴν μηκώνειον ἔλαιον ἔρριπτεν ἀμυδρόν, ὠχρὸν φῶς ἐπὶ τῶν πέριξ ἀντικειμένων.

Ἦτον ἡ αἴθουσα **τῆς ἱερᾶς Ἐξετάσεως**.

Μόνος ὁ μέγας ἱεροεξεταστὴς εἶχε γυμνὸν τὸ πρόσωπον· αὐτὸς ἐκάθητο ἐφ' ὑψηλῆς ἕδρας ἐν μέσῳ τῶν λοιπῶν δικαστῶν καὶ τὸ μέλαν μετάξινον ἔνδυμά του ἐποίει παράδοξον ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἁπλᾶ ἐνδύματα τῶν ἄλλων.

Ἔν τινι πλαγίᾳ πλευρᾷ τῆς αἰθούσης ἔκειτο τράπεζα, παρ' ἣν ἐκάθηντο ἤδη δύο ἄνδρες, ὁ μὲν μετημφιεσμένος, ὁ δὲ φέρων προσωπίδα ἐκ μετάξης. Ὁ πρῶτος ἦτον ὁ γραφεὺς τοῦ ἱεροεξεταστηρίου δοκιμάζων ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν γραφίδα του ἐπὶ τοῦ ὄνυχος τοῦ ἀντίχειρος, ὁ δ' ἄλλος ἔνευσε τῷ Λουκέρῳ νὰ λάβῃ θέσιν παρὰ τὴν τράπεζαν.

Οὐδεὶς ὡμίλει.

Τότε ὁ προσωπιδοφόρος ἔκαμε νεῦμα τῷ μεγάλῳ ἱεροεξεταστῇ καὶ ἐν τῷ ἅμα δύο μύσται τῆς Ἑρμανδὰδ προὐχώρησαν εἰς τὸ μέσον τῆς στοᾶς καὶ ἐκεῖθεν ἀνήγειραν μέλαν ὕφασμα, ὑφ' ὃ εὑρίσκετο ἡ κεφαλή, ἣν ὤφειλε νὰ ζωγραφήσῃ ὁ τεχνίτης.

Ἡ κεφαλὴ δὲν ἦτον ἀποκεκομμένη, ὄχι· ἦτο ζωντανὴ μὲ ζωηρὰ καὶ ὀργίλα βλέμματα, εὐθυτενὲς μέτωπον, μὲ χείλη ἐκφράζοντα περιφρόνησιν καὶ μεγάλους, ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς. Ἦτον ἡ ὡραιοτέρα κεφαλὴ ἣν ἠδύνατό ποτε νὰ ὀνειροπολήσῃ γυνή, καὶ ἀνὴρ νὰ φοβηθῇ.

Ὁ χρηστὸς Τορκουεμάδας, ὅστις πρὸς μέγαν ἔπαινόν του ἐντὸς ἕνδεκα ἐτῶν ὡδήγησεν εἰς τὰ βασανιστήρια ἑκατοντάκις χιλίους ἀνθρώπους, μεταξὺ τῶν ἄλλων προσφορωτάτων μέσων, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὰ μυστικὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐπενόησε καὶ τὴν Καλδαρίαν.

Ἐντὸς μεγάλου, δέκα κάδους περιέχοντος ὀρειχαλκίνου κυλίνδρου πλήρους ἐλαίου ἐρρίπτετο ὁ πεπωρωμένος ἁμαρτωλὸς καὶ ἀφίνετο ἐκτὸς μόνον ἡ κεφαλή του. Κατόπιν ἡ κεφαλὴ αὕτη διά τινος καταλλήλου ὀπῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀνεβιβάζετο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου, ἐν ᾧ ὁ κύλινδρος ἔμενεν ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ὑφ' ἣν βραδέως ἀνήπτετο τὸ πῦρ καὶ κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς πωρώσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἠλαττοῦτο ἢ ἀνερριπίζετο, ἕως ὅτου τὸ ἔλαιον βραδέως ἐθερμαίνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ τὸ θῦμα ἢ ὡμολόγει ἢ ἀπέθνησκε.

Αὐτὸ θὰ εἰπῇ Καλδαρία.

Ἡ κεφαλὴ λοιπὸν εὑρίσκετο ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης φωτιζομένη ἐπαρκῶς ὑπὸ τῆς ἀκριβῶς ἀντικρὺ κρεμαμένης λυχνίας, — τοῦτο ἤρκει εἰς τὸν Λουκέρον.

Ὑπερηφάνως ἔστρεφε τὰ βλέμματα ἡ κεφαλὴ πρὸς τοὺς μετημφιεσμένους καὶ αἱ συνεσταλμέναι ὀφρῦς ἐξεδήλουν ἀμετάβλητον πεῖσμα καὶ θάρρος.

Ἡ πρώτη αὕτη εἰκὼν ἦτο καλή.

Τότε ὁ μέγας ἱεροεξεταστὴς εἶπεν εἰς τὸν κατηγορούμενον.

— Δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα, ὁμολόγησον εἰς τοὺς δικαστάς σου, πότε ὡμίλησας πρῶτον καὶ πότε τελευταῖον μετὰ Ἰωάννας — τῆς θυγατρὸς τοῦ Φερνάνδου;

Ἡ κεφαλὴ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ.

— Μακρόθεν μόνον τὴν εἶδον πάντοτε καὶ οὐδέποτε ὡμίλησα μετ' αὐτῆς.

— Δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα, εἶχες μετὰ τῆς Ἰωάννας σχέσεις ἀθεμίτους, ὁμολόγησον, τίνας ἀποδείξεις ἔχεις παρὰ σεαυτῷ τοῦ παρανόμου ἔρωτός της;

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τὸ πρόσωπον τοῦ ἥρωος ἔγινε καταπόρφυρον ἐξ ὀργῆς, οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξέπεμπον σπινθῆρας. Τὴν στιγμὴν ταύτην ἦτον ὡραιότατος.

— Ἡ ἐρώτησίς σου προσβάλλει ἐκείνους, οὓς ὡς ὑπήκοος ἔχεις καθῆκον νὰ σέβῃσαι. Ἤθελον φανῇ εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐγκληματίας, ἐὰν ἠξίουν ἀπαντήσεως ἐρώτησιν τοιαύτην. Ἡ βασίλισσα εἶνε ἁγνὴ καὶ ἀθῴα.

Ὁ Λουκέρος ἡτοιμάζετο νὰ ἰχνογραφήσῃ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦτο, ἀλλ' ὁ παρακαθήμενος προσωπιδοφόρος συνέλαβε τὴν χεῖρά του καὶ ἐκράτησεν αὐτήν.

— Τώρα ὄχι, κατόπιν θὰ ἴδῃς ὡραιότερον πρόσωπον. Ὁ ἱεροεξεταστὴς ἔνευσεν εἰς δύο κλητῆρας, οἵτινες ἀμέσως ἀπεμακρύνθησαν· μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ μεταβάλληται ἡ μορφή· εἶχον ἀνάψει κάτωθεν τὸ πῦρ.

— Κύτταξε τώρα, παπατρέχα!

Κατ' ἀρχὰς οἱ ὀφθαλμοὶ ἤρχισαν νὰ σπινθηροβολῶσιν, αἱ φλέβες τοῦ μετώπου νὰ ἐξογκῶνται, σπασμωδικῶς νὰ συστέλλωνται οἱ μῦς τοῦ προσώπου, καὶ ἡ ἐκ τῆς πρώτης φρίκης ἀπόγνωσις παρεμόρφωσε τὸ ὡραῖον ἀνδρικὸν πρόσωπον.

Καλὸν ἦτο διὰ τὴν δευτέραν εἰκόνα.

— Θ' ἀπαντήσῃς εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἡμῶν, δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα; ἀντήχησεν ἐκ νέου ἡ ξηρὰ καὶ ὑπόκωφος φωνὴ τοῦ ἱεροεξεταστοῦ.

Τότε ἐστράφη πρὸς αὐτὸν ἡ κεφαλὴ καὶ ὡσανεὶ ἀμέσως ἐπανῆλθε πάλιν ἡ ἡρωικὴ αὐτῆς εὐστάθεια, ἀπεκρίνατο·

— Κατηραμένη ἡ γλῶσσα, ἥτις ἤθελέ ποτε καὶ λέξιν μόνον ἐκφέρει εἰς ἀπάντησιν τῶν λόγων σου!

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα συνέσφιγξε τὰ χείλη καὶ ἠτένιζεν ἐμπρός της μετὰ ἐξογκωμένων ὀμμάτων συγκρατοῦσα πᾶσαν κραυγὴν ἄλγους.

Καὶ ἡ τρίτη αὕτη εἰκὼν ἦτο καλή.

Τὸ πῦρ ἀνερριπίζετο ὁλονέν.

Ἐπὶ τοῦ προσώπου ἵστανται μεγάλοι μαργαρῖται ἱδρῶτος, ὁ ἀλγεινὸς ἀγὼν τοῦ σωματικοῦ ἄλγους κατὰ τῆς ἀνδρικῆς θελήσεως ἐγκατοπτρίζεται ἐπ' αὐτοῦ. Αἴφνης ἡ κεφαλὴ ἐξέπεμψε βρυχηθμὸν ἄλγους, οἱ ὀφθαλμοὶ σπασμωδικῶς συνεκλείσθησαν καὶ ἀνεγείρουσα τὴν παραμεμορφωμένην ὄψιν, ἥν τινα κατεκάλυψεν ἡ βάσανος τῆς κολάσεως, ἀδυνατεῖ νὰ κρύψῃ πλέον τὸ ἄλγος της. Ἐβρυχᾶτο ὡς οἱ ἐν τῷ Ἅδῃ κατάδικοι.

— Τώρα, κύτταξε τώρα, παπατρέχα!

Ἑκάστη γραμμὴ χάνει τὸ πρότερον σχῆμά της, ἡ ψυχὴ δὲν εἶνε πλέον κυρία ἑαυτῆς, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀγρίως περιστρέφονται εἰς τὰ κοιλώματά των, τὰ χείλη ἀφρίζουσι καὶ καταρῶνται Θεὸν καὶ ἀνθρώπους.

Ἆ! Παπατρέχα, ἐὰν τώρα ἐπιτύχῃς, πόσον ὡραία θὰ γίνῃ ἡ τετάρτη εἰκών!

Διαρκῶς ἀνερριπίζετο κάτωθεν τὸ πῦρ.

— Θ' ἀπαντήσῃς εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἡμῶν, δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα;

Ἡ κεφαλὴ δὲν ἀποκρίνεται πλέον, οὐδὲ κραυγάζει, ἀλλ' ἀρχίζει νὰ μειδιᾷ. Ἡ ἀγωνία τοῦ θανάτου τὴν ἐξαναγκάζει εἰς γέλωτα, εἰς χασμόν, καὶ ὁ σαρδώνιος αὐτὸς γέλως εἶνε ὅ,τι φρικωδέστατον δύναταί τις ποτὲ νὰ ἴδῃ.

Ὁ Λουκέρος ζωγραφεῖ ταχέως· ἐτελείωσε τὸ πέμπτον ἰχνογράφημα.

Ὁ προσωπιδοφόρος νεύει νὰ καταπαύσουν τὸ πῦρ. Φοβεῖται μὴ ἀποθάνῃ ὁ δ' Ἀβίλα πρὸ τοῦ ὡρισμένου χρόνου.

Τὸ πρόσωπον χάνει βαθμηδὸν τὴν ἀλγεινὴν ἐρυθρότητα καὶ ἀντ' αὐτῆς ἁπλοῦται ἐπ' αὐτοῦ ὠχρόν, πελιδνὸν χρῶμα· οἱ ὑπὸ τοῦ σπασμωδικοῦ γέλωτος παραμορφωθέντες χαρακτῆρες διαστέλλονται μικρὸν καὶ ὅμως εἶνε ὅλως τεθραυσμένοι, κατεστραμμένοι. Ὁ Λουκέρος ἐτελείωσε τὴν ἕκτην εἰκόνα.

Τότε ἐρωτᾷ πάλιν ὁ ἱεροεξεταστής.

— Θ' ἀποκριθῇς, δὸν Ζάϋμε;

Βραδέως ἀνορθοῖ ὁ ἱππότης τὴν κεφαλήν, εὐρεῖς διανοίγονται οἱ ὀφθαλμοὶ ὥστε φαίνεται τὸ λεύκωμα αὐτῶν, ἡ πελιδνὴ καὶ ἄχρους ὄψις ἐπιμηκύνεται· δὲν εἶνε πλέον ἀνθρώπου πρόσωπον αὐτό, ἀλλὰ φάσματος ἐγειρομένου ἐκ τοῦ τάφου καὶ ἐκεῖθεν ὁμιλοῦντος, ἐν ᾧ προσηλεῖ

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ Γ. ΡΙΧΤΕΡ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΥΤΟΥ.

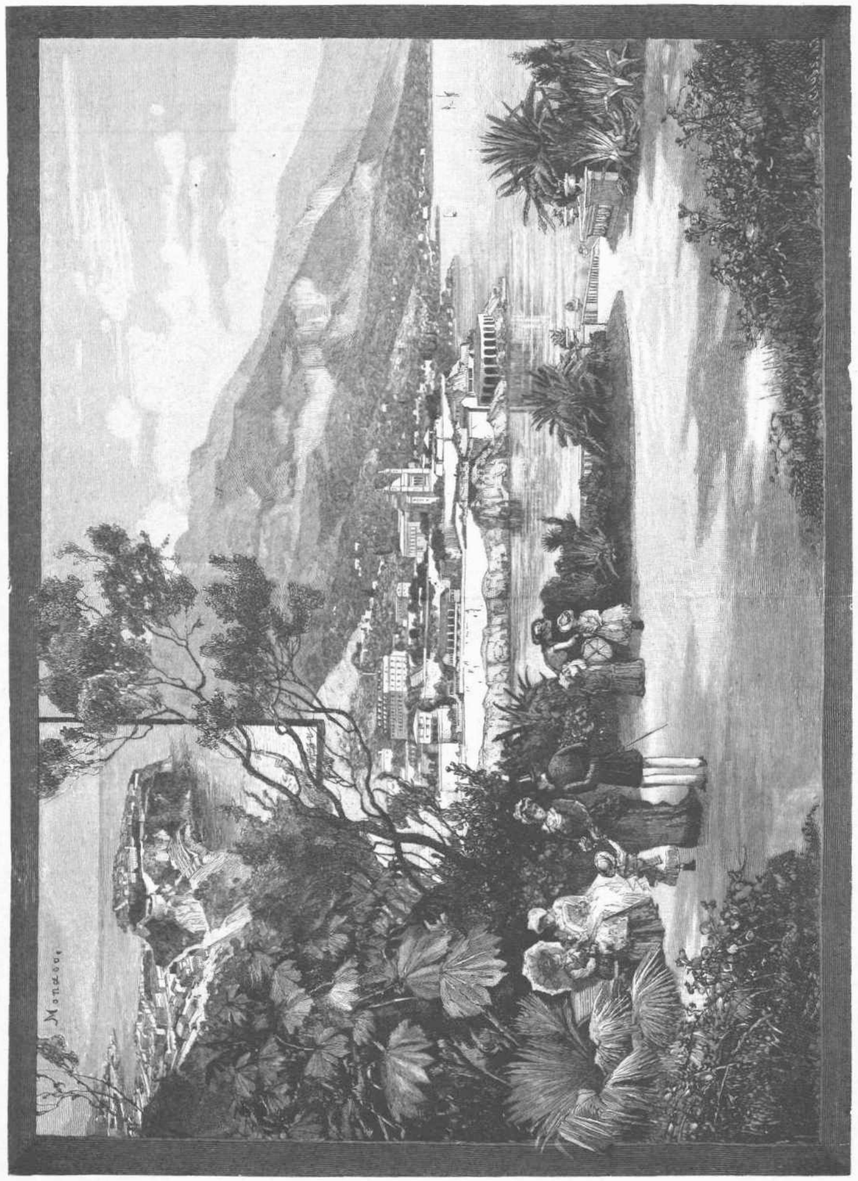

ΤΟ ΜΟΝΤΕ ΚΑΡΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΑΚΟ.

τὸ τεταραγμένον βλέμμα του ἐπὶ τοῦ προσωπιδοφόρου· Ὦ! τί φοβερὸν βλέμμα!

— Λοιπόν, Παπατρέχα, διὰ τί ἐκουράσθη ἡ γραῖς εἰς τὴν χεῖρά σου; αὐτὴ εἶνε ἡ σπουδαιοτάτη διὰ μελέτην εἰκών! — κύτταξε!

Ἡ φασματώδης κεφαλὴ ἀρχίζει νὰ ὁμιλῇ μετὰ βαρείας, ψυχορραγούσης φωνῆς.

— Φίλιππε! — μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας — θὰ σοι ἀποκριθῶ — πρὸ τοῦ Θεοῦ!

Οἱ ὀφθαλμοὶ περιστρέφονται, τὰ χείλη μένουσιν ἀνοικτά, ἡ κεφαλὴ κλίνει πλαγίως καὶ καταπίπτει· πᾶς χαρακτὴρ ἀπεναρκώθη.

— Σβύσατε τὸ πῦρ! ἀνέκραξεν ὁ ἱεροξεστάσης.

— Δὲν εἶνε ἐνδιαφέρουσα ἡ κεφαλὴ τώρα; ἠρώτησεν ὁ προσωπιδοφόρος τὸν ζωγράφον, μή σε μέλει, ἰχνογράφησέ την, διότι ἐλιποθύμησε μόνον. Θὰ τὸν ἀνεγείρουν μετ' ὀλίγον καὶ τότε πάλιν ἐξακολουθοῦμεν.

Ἀλλ' ἠπατᾶτο, διότι ὁ ἱππότης δὲν εἶχε λιποθυμήσει, — ἀλλ' εἶχεν ἀποθάνει καὶ δὲν παρέσχεν ἄλλην εἰκόνα εἰς τὸν Λουκέρον.

— Ἄ! τὸν ἀναθεματισμένον! ἀνέκραξεν ὁ ζωγράφος, ἀποθνήσκει εἰς τὸ ὄγδοον κομάτι καὶ μοῦ ἁρπάζει τοὐλάχιστον δέκα χιλιάδες ρεάλια.

— Μὴ φοβῆσαι, θὰ λάβῃς σῷον τὸ ποσὸν ἀντὶ τῶν ὀκτὼ εἰκόνων, διότι ἐπέτυχον λαμπρά, τὸν παρηγόρησεν ὁ προσωπιδοφόρος, τώρα πήγαινε καὶ ἐπεξεργάσου αὐτὰς καλῶς καὶ ἐπιμελῶς.

Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας αἱ εἰκόνες ἦσαν ἕτοιμαι, μετὰ φρικαλέας φυσικότητος ἐξειργασμέναι. Ὁ Φίλιππος ἐδώρησεν ὅλας εἰς τὴν σύζυγόν του . . .

Τὴν πέμπτην ἡμέραν διεδόθη ἀνὰ τὴν χώραν ἡ ἀγγελία, ὅτι παρεφρόνησεν ἡ βασίλισσα Ἰωάννα . . .

Τὴν ἕκτην ἡμέραν προσεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Φίλιππος ὁ Ὡραῖος τοὺς μεγιστᾶνας τῆς Καστιλίας καὶ ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς τὴν ἀγγελίαν τοῦ δυστυχήματος, ὅτι ἡ ἐγκεφαλικὴ νόσος τῆς Ἰωάννας ἐπῆλθε μετὰ πλήρους μανίας . . .

Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν οἱ μεγιστᾶνες τῆς Καστιλίας ὠνόμασαν Φίλιππον τὸν Ὡραῖον μεγαλειότατον καὶ ἔγραψαν πρῶτον τὸ ὄνομά του καὶ κατόπιν τὸ τῆς Ἰωάννας . . .

Τὴν ὀγδόην ἡμέραν Φίλιππος ὁ Ὡραῖος ἔκειτο — ἐν τῷ φερέτρῳ. — Ἔλεγον ὅτι ἀπέθανε δηλητηριασθείς.

Ἂς γίνῃ ἔλεως ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς ἀποθανόντας! . .

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.)

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΡΙΧΤΕΡ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΥΤΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 56.)

Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ τρέχ. ἔτους ἀπεβίωσεν ἐν Βερολίνῳ ἑξηκοντούτης τὴν ἡλικίαν ὁ Γουστάβος Ῥίχτερ, εἷς τῶν διασημοτέρων ζωγράφων τῆς Γερμανικῆς πρωτευούσης, ὃν πλεῖστοι ὅσοι ἐπένθησαν καὶ οὗ τὴν στέρησιν βαθέως ἠσθάνθη ἡ καλλιτεχνία.

Βεβαίως ἐν Εὐρώπῃ πολλοὶ ζῶσι καλλιτέχναι καὶ διαπρεπεῖς καὶ ἄσημοι· τοῦ Ῥίχτερ ὅμως μνημονεύομεν, διότι οὗτος ἐχάραξε νέαν ὁδὸν ἐν ἑνὶ τῶν δυσκολωτέρων κλάδων τῆς ζωγραφικῆς, ἐν τῇ προσωπογραφίᾳ. Ὁ Ῥίχτερ ἦτο, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν μελετησάντων τὰ ἔργα του, ἀληθὴς προφήτης τοῦ ἰδεώδους ὡραίου, ἦτο καλλιτέχνης οὐδέποτε περιορισθεὶς ὑπὸ τῶν δεσμῶν τῆς πραγματικότητος, ἀλλ' ἦτο ῥωμαντικὸς καὶ ἐν τοῖς μικροτέροις αὐτοῦ ἔργοις. Εἶχε τὸ σπάνιον μυστικὸν νὰ δίδῃ εἰς τὸ ἰδεῶδες μορφὴν γραφικὴν καὶ νὰ περιβάλλῃ τὰ ἔργα του διά τινος μαγείας ἥτις χαρακτηρίζει τὴν τάσιν αὐτοῦ. Τὴν τάσιν ταύτην τὴν ὄντως καλλιτεχνικὴν παρατηροῦμεν ἐν ὅλαις ταῖς προσωπογραφίαις αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς τῶν ἐπισήμων προσώπων καὶ ἐν τοῖς τύποις τοῦ λαοῦ. Ἀρκεῖ νὰ ῥίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῆς παρατεθειμένης εἰκόνος, ἐν ᾗ συμπεριλαβόμεν τὰ κυριώτερα τῶν ἔργων αὐτοῦ, τὰ πολλάκις ἀντιγραφέντα καὶ χαλκογραφηθέντα, ὅπως ἐννοήσωμεν πόσον ἀμιμήτως μετεχειρίζετο τὸν χρωστῆρα. Ἐν τοῖς ἔργοις τούτοις, τὰ ὁποῖα φαίνονται ἐλαφρῶς ἐρριμμένα ἐπὶ τοῦ πανίου, πόση ἐνυπάρχει ἐπιμέλεια, πόση ἀκρίβεια, πόσος κόπος! Ἐν τῇ ἠρέμῳ, ἁρμονικῇ ἐκφράσει τῶν εἰκόνων του οὐδαμῶς φαίνεται ἡ κοπιώδης ἐργασία.

Υἱὸς πτωχοῦ ξυλουργοῦ ὁ Ῥίχτερ ἠσθάνθη ἐκ παιδικῆς ἤδη ἡλικίας τὴν ἔμφυτον κλίσιν πρὸς τὴν ζωγραφικήν, ἣ καὶ ἀφέρωσεν ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον. Διδαχθεὶς τὸ πρῶτον ἐν Γερμανίᾳ, μετέβη ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσιν ἐτῶν εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐπὶ τρία ὅλα ἔτη εἰργάσθη ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἀρίστου προσωπογράφου Λέοντος Cogniet· εἶτα δὲ ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην. Τῷ 1861 περιηγήθη τὴν Αἴγυπτον, τῷ δὲ 1863 τὴν Κριμαίαν· ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ τύπους, οἵτινες θὰ μένωσιν ἐσαεὶ ἀληθῆ ἀριστουργήματα. Ἐν ἡλικίᾳ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἐνυμφεύθη τὴν νεωτέραν θυγατέρα τοῦ διασήμου μουσουργοῦ Meyerbeer, ἥτις ὑπῆρξε δι' αὐτὸν σύζυγος πολύτιμος καὶ σύντροφος ἀνεκτίμητος. Πόσον εὐαίσθητος καὶ φιλόστοργος πατὴρ ἦτο ἀποδεικνύουσιν αἱ διάφοροι εἰκόνες τῶν τέκνων του ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ, ὡς φαίνονται καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι· τὰ δύο ἀδέλφια, τὸ ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ λέοντος ἱππεῦον παιδίον καὶ τὸ κρατοῦν ἐν χερσὶ τὸ ποτήριον, εἰσὶ τὰ τέκνα του. Τόσον ἐνθέρμως ἠγάπα ὁ Ῥίχτερ τὴν τέχνην του, ὥστε καὶ ὑπὸ τῆς ἀμειλίκτου νόσου κατατρυχόμενος, ἥτις τῷ ἐπήνεγκε τὸν θάνατον, ἐκράτει ἐν μέσῳ τῶν φρικτοτέρων αὐτοῦ πόνων τὸν χρωστῆρα καὶ εἰργάζετο ἀόκνως μὲ τρέμουσαν μὲν τὴν χεῖρα, ζωηρὰν ὅμως ἔχων τὴν φαντασίαν καὶ ἀκολουθῶν τὰς ὄντως ποιητικὰς αὐτοῦ ἐμπνεύσεις.

ΤΟ ΜΟΝΑΚΟ
ΩΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΝ ΕΛΔΟΡΑΔΟ.

Σκιαγραφία ὑπὸ Fedor v. Zobeltitz.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 57.)

Ἐν τῶν ὡραιοτάτων σημείων εἰς τὴν μαγευτικὴν Ῥιβιέραν (Riviera di Ponente), εἶναι ἐκείνη ἡ μικρογραφικὴ ἡγεμονία, τὸ Μονακό, τὸ ὁποῖον πάντες γνωρίζομεν, ἂν καὶ δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ δύο τετραγωνικὰ μίλια, ὅπερ εἰς πλείστους ἀποδαίνει ἐπιζήμιον ἢ μᾶλλον ὀλέθριον, καὶ τὸ ὁποῖον πολὺ δικαίως ὠνόμασαν "Παράδεισον τοῦ Διαβόλου". Τὸ Μονακό, κείμενον μεταξὺ Nizza καὶ Mentone ἐπὶ κολοσσιαίου τριγώνου καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ προεκτεινομένου βράχου, φρουρεῖ οἱονεὶ τὰς ἀκτὰς τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας. Ἡ παράδοσις διηγεῖται, ὅτι πάλαι ποτὲ ἀποβιβασθεὶς ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν ἀκτὴν ταύτην ἐπυργοποίησε τοὺς βράχους διὰ τῶν γιγαντιαίων αὐτοῦ χειρῶν, οἵτινες καὶ μέχρι τῆς σήμερον προεξέχουσιν εἰς τὴν κυανὴν θάλασσαν. Ὁ "λιμὴν τοῦ Ἡρακλέους" ἐκαλεῖτο ἐκ τούτου ἡ μικρὰ αὕτη χερσόνησος κατὰ τὰς πρώτας μ. Χ. ἑκατονταετηρίδας, μέχρις οὗ βραδύτερον, ὅτε ἰδρύθη ἐκεῖ Ἑλληνικὴ ἀποικία ἔλαβε τὸ ὄνομα, διὰ τὸ μονήρες τῆς θέσεώς της, Μονόοικος, ὅπερ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἠκρωτηριάσθη εἰς Μονακό, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν σήμερον, μοναχόν — ὡς τοῦτο δεικνύει καὶ τὸ οἰκόσημον τοῦ Μονακοῦ, παριστῶν δύο γιγαντιώδεις πωγωνοφόρους μοναχούς, φέροντας σανδάλια καὶ τρίδωνα.

Ἐκ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας περὶ Μονακοῦ ὀλίγα ἀναλόγως γνωρίζομεν. Οἱ Σαρακηνοί, οἵτινες κατὰ τὴν 5ην ἑκατονταετηρίδα ἐγένοντο ἐπίφοβοι ἀνὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου θαλάσσης, λέγεται ὅτι εὗρον ἐν τῇ βραχώδῃ ταύτῃ φωλεᾷ κατάλληλον ὁρμητήριον, ἕως οὗ τὸ 968 ἔτερος πειρατής, ὀνοματζόμενος Grimaldi, ἐξεδίωξε τοὺς ἐκεῖθεν, καὶ ἐγένετο ὁ ἴδιος κάτοχος τοῦ ῥωμαντικοῦ τούτου τεμαχίου τῆς γῆς. Ἔκτοτε τὸ Μονακὸ διετέλει ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας τῆς οἰκογενείας Grimaldi· ὅτε δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1731 ὁ πρίγκηψ Ἀντώνιος ἀπεβίωσεν ἄνευ ἀρρένων κληρονόμων, ἡ ἡγεμονία μετεβιβάσθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Leonard de Goyon-Matignon, ὅστις, ὡς γαμβρὸς τοῦ πρίγκηπος Ἀντωνίου, ὤφειλεν ἐντούτοις ν' ἀποδεχθῇ τὸ ὄνομα Grimaldi. Ἡ Mentone καὶ Roccabruna οἱ δύο οὗτοι ὅμοροι τόποι οἵτινες ἀπὸ τῆς 14ης ἑκατονταετηρίδος ἀνῆκον εἰς τὸ Μονακό, ἐπωλήθησαν τὸ 1860 εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ τὸ ἡγεμονικὸν γένος περιωρίσθη εἰς δύο τετραγωνικὰ μίλια ἐπιθαλάσσια καὶ πετρώδη, ἀλλὰ ζωγραφικότατα, ἀνεπίδεκτα ὅμως πάσης καλλιεργίας ὡς μὴ καρποφόρα, εἰμὴ μόνον δι' ἄτροφον χλόην ἢ ἴσως καὶ διὰ μονήρη τινὰ ἐλαίαν. Καὶ ὅμως ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ τούτου βράχου ἔμελλε νὰ παραχθῇ παράδεισος — ἡ μαγικὴ ῥάβδος τοῦ Διαβόλου ἔκρουεν ἤδη τὸ ὑπὸ ὑδάτων περιδομβοῦν ἐκ γρανίτου ὄρος.

Ἤδη κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἑταιρία κερδοσκόπων ἀπετάνθη παρακλητικῶς εἰς τὸν ἡγεμόνα Κάρολον τὸν Γ'., ἵνα ἐπὶ τῶν γαιοκτησιῶν του ἐπιτραπῇ αὐτῇ νὰ ἱδρύσῃ κατάστημα παιγνείου (Spieletablissement). Ἀρχῆθεν ἡ ἑταιρία αὕτη ἠθέλησε νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Nizza, ἀλλὰ τῇ ἀπεποιήθησαν τὴν αὐτόθι προνομιοῦχον παραχώρησιν, ὑπὸ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι ἤδη εἰς Aix-les-Bains ὑφίσταται προσόμοιον ὅλβιον Ἰνστιτοῦτον, καὶ οὐδεμία ἀφορμὴ ὑπάρχει ἐπίσης ὅπως ἑλκύῃ τὸ χρῆμα ἐκ τῶν θυλακίων τῶν κατοίκων. Ὁ πρίγκηψ Κάρολος ἐσκέπτετο ἄλλως περὶ τοῦ πράγματος· ἡ ἐτησία χειμερινὴ διαμονὴ ἐν Παρισίοις τῷ ἐστοίχιζε πολλά, καὶ οἱ ἑταῖροι οἱ μέλλοντες νὰ ἱδρύσωσι τὸ νέον τοῦτον καταγώγιον τῶν χαρτοπαικτῶν προήγελλον οὐχὶ εὐκαταφρόνητον αὔξησιν τοῦ εἰσοδήματός του. Ὅθεν ὁ πρίγκηψ Κάρολος ἔδωκε τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν, ἀλλὰ συγχρόνως ἐκοινοποίησεν ἐνεργὸν διαταγὴν δι' ἧς ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς εἰς σύμπαντας τοὺς ἑξακισχιλίους αὐτοῦ ὑπηκόους νὰ φοιτῶσιν εἰς τὸ νέον τοῦτο μέγαρον. Ἡ θεμελίωσις ἐτέθη εἰς κίνησιν, δὲν εὐημέρει ὅμως· οἱ ἑταῖροι ἐστερήθησαν τῶν ἀναγκαίων σημαντικῶν κεφαλαίων, καὶ οὕτω τὸ κατάστημα τῆς Société-anonyme μόλις διετηρεῖτο.

Ἐπῆλθε τὸ ἔτος 1872 καὶ ἐπέφερεν ἐν Γερμανίᾳ τὴν διὰ νόμου κατάργησιν τῶν χαρτοπαιγνείων. Ἐν Wiesbaden, Homburg, Baden-Baden, Doberan, Ems, καὶ Nauheim εἶχον παύσει νὰ τροχαλίζωσι τὰ διὰ σφαιρῶν τυχοπαίγνια (Roulettekugeln) — τὸ πάθος ὅμως τοῦ παίζειν πολλοῦ γε καὶ δεῖ νὰ ἐξαφανισθῇ ἐκ τοῦ κόσμου. Κάλλιον παντὸς ἄλλου ἐγνώριζε τοῦτο ἀνήρ τις, ὅστις τὸ ἥμισυ τοῦ βίου του ἀφιέρωσεν οἱονεὶ εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ ἐλαττώματος τούτου, καὶ συνήθροισεν ἐπὶ τῶν πρασίνων τραπεζῶν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὰ πλουσιώτατα μαθήματα. Οὗτος ἦτο ὁ François Blanc, ὁ τέως ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐν Ἀμβούργῳ χαρτοπαικτείου. Πρωΐαν τινὰ ἐαρινὴν ἀψιχθεὶς ὁ Fr. Blanc εἰς Μονακὸ παρουσιάσθη εἰς τὸν πρόεδρον τῆς "Société-anonyme". Ἐξήγαγε τὸ χαρτοφυλάκιόν του, κατέθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης 1,700,000 φρ. εἰς Γαλλικὰ δημόσια χρεώγραφα, καὶ ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἐκπλαγέντα πρόεδρον ὅτι προτίθεται διὰ τῆς ποσότητος ταύτης ν' ἀγαράσῃ τὴν Τράπεζαν τῆς "ἀνωνύμου" μετοχικῆς Ἑταιρίας. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Blanc ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ παικτείου τοῦ Μονακοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ὁ παρὰ τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ γυμνὸς καὶ ἄγονος βράχος ὑπέστη θαυμασίαν ἀλλοίωσιν. Ἑκατοντάδες ἐργατικῶν χειρῶν ἤρξαντο νὰ ἐργάζωνται μετ' ἀκαταπαύστου καὶ ἀδιαλείπτου δραστηριότητος. Ἐπὶ τοῦ δροπεδίου τοῦ Μόντε Κάρλο (Monte Carlo) — ὁ πρίγκηψ Κάρολος ὠνόμασεν οὕτω τὸ ὄρος — μετεκομίσθησαν ἄπειρα φορτία χώματος ἐκ τῶν καρποφόρων κοιλάδων, καὶ ἤδη ἀνεβλάστησεν, ὡς διὰ μαγικῆς κρούσεως ἐκ τοῦ ἐδάφους τούτου ἔνθα οὐδὲ κόκκος σίτου ἠδύνατο νὰ ὡριμάσῃ, ἀληθὴς τῷ ὄντι τροπικὴ φυτεία. Ἐκεῖ πλέον σείονται συμπλέγματα φοινίκων εἰς τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου, ἐκεῖ εὐωδιάζουσι βαλσαμωδῶς τὰ ῥόδα, ἐκεῖ ἀνθοῦσι γεράνια, μυρσίναι, χρυσόμηλα, ἐκεῖ ὀπολάμπουσι χρυσοκίτρινα μανδαρίνια διὰ τῶν σκιερῶν ἀναδενδράδων, φλέγουσι πορφυρᾶ ἑκατόνφυλλα, καὶ λάμπουσιν ὠχροκόκκινα καὶ ἰάνθινα ἴα. Πᾶν ὅ,τι ὁ οὐρανὸς τῆς Μεσημβρίας συντελεῖ πρὸς μεγαλοπρέπειαν τῶν γοητευτικῶν ἀνθέων, τοῦτο συνηνώθη καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν περιηχούντων κυμάτων τοῦ Monte Carlo. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθηρῶν τούτων ἀλῶν ὑψώθη ἀνάκτορον μεγαλοπρεπέστατον μαυριτανικοῦ ῥυθμοῦ, μετὰ πυργίων καὶ ποικίλως ἐζωγραφισμένων προσόψεων, καὶ μετὰ χρυσοῦ κιγκλιδώματος πρὸ τῶν ὑψηλῶν κατοπτροειδῶν παραθύρων.

Ἀλλ' οὐδὲν εἰσέτι παριστᾷ τὴν μεγαλοπρέπειαν.

Πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης ὁ βράχος ἦτο ἀπότομος καὶ κρημνώδης, ὑπὸ ἀρχαίαν ζωγραφικὴν μορφὴν καὶ τοῦτο δὲν ἤρεσκεν εἰς τοὺς βασιλεῖς Μαμωνᾶν καὶ Ἀγυρτείαν, οἵτινες ἐδέσποζον ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ Monte-Carlo. Ἐπὶ τοῦ φαιοῦ πετρώματος κατεσκευάσθησαν προσήνεμα ἐπιδώματα (Terrassen), καὶ κλίμακες εὐρεῖαι ἐξ ἀμμίτου ὡδήγουν ἐκ τῆς θαλάσσης πρὸς τὸ δροπέδιον. Μαρμάρινα ὀρύσσακτα ἐκρασπέδουν τὰ ἐπιδώματα, καὶ ἐγγύτατα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης κατεσκευάσαν ἀειθαλῆ λειμῶνα, ἵνα ἐκεῖ ὁ ἀριστοκράτης ξένος δύνηται κάλλιον νὰ εὐθυμῇ φονεύων περιστερὰς χάριν ἀναλγήτου παιδιᾶς (Sport).

Ὅτε τὸ γυμνὸν καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου περικαιόμενον Monte Carlo ἐγένετο μικρά τις Ἐδέμ, ὁ François Blanc ἤχησε τὸν αὐλόν του, καὶ ὥσπερ τὰ παιδία τοῦ Hameln ἠκολούθουν Hunolf τὸν "Μυοθήραν" (Rattenfänger) εἰς τὸ ὀλέθριον ὄρος, οὕτως συνήχθησαν ἀπειράριθμοι ἐκ τοῦ πλησίον καὶ μακρόθεν εἰς τὴν θελκαστικὴν ᾠδὴν τοῦ νέου γόητος, ἐπὶ τοῦ οὐχὶ ἔλαττον καταστρεπτικοῦ ὄρους, τοῦ παρὰ τῷ Μονακῷ ἐπικινδύνου Eldorado. Ὁ François Blanc ἔτριβε τὰς χεῖρας, καὶ ὁ πρίγκηψ Κάρολος ἐγέλα ἴσως χαιρεκάκως κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ἐπειδὴ ἤδη ἠδύνατο κατ' ἔτος νὰ σπαταλᾷ πλέον τῶν 100 χιλ. φρ. εἰς Παρισίους· ἡ δὲ Διεύθυνσις τοῦ παικτείου μόλις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπηλλάγη καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ τοῦ πρὸς τὸν πρίγκηπα ἐτησίου φόρου δι' ἑνὸς ἅπαξ γενομένου συμβιβασμοῦ ἐξ 9 ἑκατομ. περίπου φράγκων.

Ὁ Blanc προσεπάθησεν ἵνα εἰς τὸ μέγαρόν του ἀποδώσῃ λίαν ἔντιμον καὶ σεβαστὸν ὄνομα. Ὠνόμασε δηλ. τοῦτο "Kasino" — καὶ ἡ Διοίκησις αὐτὴ ἐπεννόησε πρὸς τοῦτο τὴν κατάλληλον ὀνομασίαν "Cercle des Estrangers". Τῷ ὄντι τόπος συνεντεύξεως εἶναι εἰς τοὺς ξένους τὸ Kasino, ἐπειδὴ οὐδεμία χώρα ἐκ τῆς πεπολιτισμένης γῆς παρέλειψε νὰ πέμψῃ τοὺς ἀποσταλμένους της. Βεβαίως δὲν εἶναι πάντοτε τὰ ἐκλεκτὰ στοιχεῖα τῆς κοινωνίας ἅτινα συναντῶνται ἐπὶ τοῦ Monte Carlo· ἀλλὰ καὶ ἐντελῶς ψευδὴς ἰδέα εἶναι, ἐὰν πιστεύσωμεν ὅτε μόνον ὁ κομψὸς ὄχλος ἀπεπλανήθη εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Blanc. Ἀπεναντίας δύναται τις ἀκριβῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι πάντες, ὅσοι διέρχονται τὴν Riviera ἐκ Κάννας μέχρι Γενουΐης, — οἱ χάριν διασκεδάσεως ταξειδεύοντες, πάσχοντες, ἔμποροι, νεόνυμφοι, καλλιτέχναι, καὶ σοφοί — προσφέρουσι τὴν θυσίαν των εἰς τὸ εἴδωλον Monaco. Συχνάκις παρευρίσκεται τις ἐπὶ τῆς πρασίνης τραπέζης ἀμέσως πλησίον ἀπροσίτου τινὸς καὶ ἐπιφανοῦς ἀριστοκράτου, ἢ πλησίον νεαρωτάτου ἀνδρογύνου ἐκ καλλίστης οἰκογενείας· ἐπίσης δύναται νὰ βλέπῃ ἐκείνας τὰς ὑπόπτους μορφὰς ὧν τὸ ἐπάγγελμα εἶναι ἀκριβῶς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς δημοσίους νόμους, πρὸς τὴν εὐκοσμίαν καὶ τὴν ἠθικήν, καὶ οἵτινες ἄλλως ἐν τῷ ἐξωτερικῷ των φέρουσι προφανέστατα τὸν τύπον τοῦ καινοπρεποῦς φηλήτου. Ὡσεὶ τὸ Monte Carlo ἦτο οὐδετέρα κυριαρχία, ἐφ' ἧς οἱ ῥακενδύται ὅλων τῶν ἐθνῶν ἠδύναντο πλέον νὰ παρακάθηται πλησίον τῶν ἐντίμων ἀνθρώπων ἀτιμωρητεί, διότι καὶ οἱ τελευταῖοι περιπίπτουσιν εἰς τὸ ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον οἱ πρῶτοι ἔφερον ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὴν ἐντέλειαν.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

Πετράκις ἐμαράνθησαν
τὰ ἄνθη τοῦ λειμῶνος,
κ' ἐσίγησ' ἡ μελῳδικὴ
φωνὴ τῆς ἀηδόνος,
ὅταν, εἰς τὸν παράδεισον
ποῦ σ' εἶδον, μὲ εὐθύνῃ
φιλοπραγμόνων στρόβιλος
κ' εὐθύμων φίλων δίνη·
Ἐκεῖ ὅπου τὴν χεῖρά μου
μοὶ ἔσφιξας τὸ πρῶτον,
καὶ εἶδον τὸ μειδίαμα
τῶν πρώτων μας ἐρώτων.
Τί ἀναμνήσεις! Ὦ! ποτὲ
εὐδαίμων ἂν δὲν ἦμην,
ἂν τίποτε δὲν σ' ἔφερε
'σ τοῦ φίλου σου τὴν μνήμην·
ἂν ἐκοιμώμην ἄφροντις
'σ τῆς λήθης τὴν ἀγκάλην,
ἂν τὸ σβεσθὲν ἠφαίστειον,
δὲν ἤναπτε καὶ πάλιν!
Παντοῦ σὲ εἶδον! καὶ τὸ πᾶν
'σ τὸν νοῦν μου ἀνεπόλει!
ἐγέλων ὅλα, καὶ ἡ γῆ
καὶ τ' οὐρανοῦ οἱ θόλοι.
Σὲ εἶδον ὑπὸ τὴν σκιὰν
τῶν δένδρων καθημένην,
ὡς χρυσαλίδα πέριξ μου
σὲ εἶδον ἱπταμένην.
Εἰς τῶν ἀνθέων τὴν χροιὰν
τὰ ῥόδινά σου χείλη
τὰ εἶδον, καὶ εἰς τῶν πτηνῶν
τὸ ἄσμα σ' εἶδον, φίλη.
Σὲ εἶδον εἰς τοῦ ποταμοῦ
τὴν δίνην φερομένην,
κ' ἐπὶ τῆς ἄμμου ἄδουσαν,
σὲ εἶδον καθημένην.
Νὰ ἴδῳ πλὴν τὴν χεῖρά σου
εἰς μάτην ἐπειρώμην.
εἰς μάτην τὴν ἐδένειον
νὰ σοὶ θωπεύσω κόμην.
Πυγολαμπὶς ἐσβύνεσο
καὶ ἔστιλβες συγχρόνως,
καὶ ἦσο τῆς καρδίας μου
καὶ ἡ χαρά κι' ὁ πόνος!
Παίζουν οἱ φίλοι, πλὴν ἐγώ·
πρηνὴς ἐπὶ τὸ χῶμα,
στενάζων, φίλη τρυφερά,
σὲ περιμέν' ἀκόμα!

Ν. Διβάρης.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΕΝΝΥΣΟΝ.

Ὑπὸ Π. Ματαράγκα.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 61.)

Ὁ ἡμέτερος αἰὼν ἀνατείλας διὰ τοῦ Βύρωνος, ἐγχαράξαντος νέαν ποιητικὴν ὁδὸν καὶ καταλιπόντος ἀθάνατα μνημεῖα ἐξόχου νοὸς καὶ καρδίας φλογερᾶς, χωρεῖ πρὸς τὴν δύσιν του διαυγαζόμενος ὑφ' ἑτέρου οὐχ ἧττον λαμπροῦ ποιητικοῦ ἀστέρος, τοῦ Τέννυσσον, τοῦ ὁποίου τὸ γλυκὺ καὶ συμπαθὲς φῶς ἀντιθέτως πρὸς τὸ ζωηρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦ Βύρωνος θέλγει τὴν δρασιν καὶ διαθέτει εὐαρέστως τὴν καρδίαν νικηφόρως ἀντιτασσόμενον πρὸς τὰ πυκνὰ τοῦ ὁλισμοῦ νέφη, ἅτινα πανταχόθεν εἰσρεύσαντα ἐπλημμύρησαν τὸν λαμπρὸν ποιητικὸν ὁρίζοντα.

Ὅτε ὁ Τέννυσον ἐδημοσίευσε τὰ πρῶτα αὐτοῦ ποιήματα ἤκουσεν αὐστηρὰς ἐπικρίσεις. Ἀλλὰ δὲν ἀπήντησεν. Ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη οὐδεὶς εἶδε τὸ ὄνομά του ἐν δημοσίῳ τινὶ φύλλῳ ἢ ἐν καλάθῳ τινί. Ἀλλ' ὅτε ἐφάνη ἐκ νέου εἰς τὸ κοινὸν παραχρῆμα ἐθεωρήθη ὁ μεγαλείτερος ποιητὴς τοῦ ἔθνους του καὶ τῆς ἐποχῆς του. Πάντες κατελήφθησαν ὑπὸ θελκτικῆς ἐκπλήξεως. Ἡ ἰσχυρὰ γενεὰ τῶν ποιητῶν πρὸ μικροῦ ἐκλιποῦσα διῆλθεν ὡς τρικυμία. Ὡς οἱ προκάτοχοι αὐτῶν τοῦ 16ου αἰῶνος τὰ πάντα προήγαγον μέχρι τῶν ἄκρων. Οἱ μὲν, κατὰ τὸν Taine, συνέλεξαν τὰς ὑπερφυσικὰς παραδόσεις, τὰ θελκτικὰ ὀνειροπολήματα, διηρεύνησαν τὴν ἀπωτάτην Ἀνατολήν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἀραβίαν καὶ τὸν μέσον αἰῶνα καὶ ἐπεβάρυναν τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν διὰ τῶν χρωμάτων καὶ φανταστικῶν πλασμάτων πάντων τῶν κλιμάτων. Ἕτεροι ἐνεβάθυναν εἰς τὴν μεταφυσικὴν καὶ ἠθικήν, ἐρρέμβασαν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης καταστάσεως καὶ διῆλθον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν τῷ ὑψηλῷ καὶ μονοτόνῳ, ἕτεροι προσκρούσαντες ἐπὶ τοῦ ἁμαρτήματος καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ περιήγαγον ἐν τῷ σκότει καὶ ὑπὸ τὰς

ἀστραπὰς πομπὴν εἰκόνων φοβερῶν, προσώπων εἰς ἀπόγνωσιν περιελθόντων ἐκ τῶν ἐλέγχων των καὶ φωτιζομένων ὑπὸ τοῦ μεγαλείου των. Ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἀναπαύσεως μετὰ τοσούτους ἀγῶνας καὶ τοσαύτας ὑπερβολάς. Ὁ Τέννυσον ἐξῆλθε τῆς σχολῆς τοῦ φανταστικοῦ, αἰσθηματικοῦ καὶ διαβολικοῦ, ἀλλὰ κεκαθαρμένος. Πᾶσαι αἱ μορφαὶ καὶ ἰδέαι, αἵτινες εὑηρέστησαν, εὑρίσκοντο παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ μεμετρημέναι καὶ διὰ χρυσοῦ ἐκπεφρασμέναι ὄψους. Ἡ ποίησίς του ὡμοίαζε πρὸς ὡραίας θερινὰς νύκτας, ὅτε τὴν θερμότητα τῆς ἡμέρας μετριάζει ἡ δροσερὰ τῆς νυκτὸς αὔρα.

Α'.

Ὅ,τι κατὰ πρῶτον εἴλκυσε τὴν προσοχὴν ἦσαν αἱ εἰκόνες τῶν γυναικῶν. Ἡ Ἀδελίνα, ἡ Ἐλεονώρα, ἡ Αἰλιάνα, ἡ βασίλισσα τοῦ Μαΐου ἦσαν πρόσωπα ἀναμνήσεων ἐξελθόντα ἐκ χειρὸς ἐραστοῦ ἅμα καὶ καλλιτέχνου. Τὸ βιβλίον τοῦτο τῶν ἀναμνήσεων εἶνε κεχρυσωμένον εἰς τὰ φύλλα, πεποικιλμένον δι' ἀνθέων καὶ κοσμημάτων, φιλοκάλως κεκαλλωπισμένον, μετάξινον, πεπληρωμένον χαριεστάτων εἰκόνων διακρινομένων διὰ τὴν λεπτότητα καὶ τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν, ἐντετυπωμένων μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐπὶ λευκοῦ μοσχείου δέρματος ἵνα ἐπ' αὐτῶν ἀναπαυθῶσι καὶ ἵνα ἀπασχολήσωσι τὰς ἁπαλὰς λευκὰς χεῖρας νεονύμφου ἢ νεανίδος. Εὐκόλως ἢ δυσκόλως θὰ ἠδύνατό τις νὰ μεταφράσῃ μίαν μόνην τῶν ὡραίων τούτων εἰκόνων. Ἑκάστη λέξις εἶν' ἐν αὐταῖς εἰς χρωματισμός, ἐπιτεινόμενος ἢ παραλλάσσων ἀναλόγως τῆς ἐπιδράσεως τοῦ πλησίον του. Καὶ δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰκονίζων τὰς θελκτικὰς πονηρίας, τὰς αἰφνιδίας ὑπερηφανείας, τὰ ἡμίσεα ἐρυθήματα, τὰς ἀκατανοήτους καὶ παροδικὰς ἰδιοτροπίας τῆς γυναικείας καλλονῆς, ἀλλὰ προβαίνει περαιτέρω, ἀντιτιθέμενος αὐτάς, ἐναρμονίζων καὶ ἐξαισίως διακοσμῶν.

Β'.

Ἡ δόξα ἐπισκέφθη τὸν Τέννυσον εὐκόλως καὶ ταχέως. Ἐπὶ τριάκοντα καὶ πέντε ἤδη ἔτη ἀπολαύει αὐτῆς. Ἡ βασίλισσα τιμῶσα τὴν μεγάλην πρὸς αὐτὸν τοῦ κοινοῦ εὔνοιαν τὸν ὠνόμασεν ἐστεμμένον ποιητήν. Μέγας τις μυθιστοριογράφος διεκήρυξεν αὐτὸν ἀληθέστερον ποιητὴν τοῦ Βύρωνος καὶ ὑπεστήριξεν ὅτι οὐδὲν ὅμοιον πνεῦμα ἐφάνη μετὰ τὸν Σαίξπηρ. Ὁ Τέννυσον διήρχετο τὸν βίον αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐν μέσῳ βιβλίων καὶ ἀνθέων (ὅρα εἰκ. σελ. 61), μακρὰν τῶν ἀντιζηλιῶν καὶ ἐνοχλήσεων λατρευόμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων του, θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν φίλων του καὶ πρὸς πάντας προσφερόμενος μετ' ἀπλάστου γλυκύτητος καὶ ἀφελείας.

Ἀλλ' ὑπὸ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἤρεμον ταύτην ἐπιφάνειαν ὑποκρύπτεται ἑστία φλογερῶν παθῶν. Ὁποῖον αἴσθημα, ὁποία χάρις, ὁποία συγκίνησις ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ τῷ ἐπιγραφομένῳ Locksley Hall; Ἀποσπῶμεν ὀλίγους ἐξ αὐτοῦ στίχους, οὓς μεταφέρομεν ἐνταῦθα ἐν μεταφράσει ὡς ἁπλῆν σκιαγραφίαν ἀτελῆ καὶ ταύτην, ἵνα δώσωμεν ἰδέαν τινὰ βεβαίως λίαν ἀσθενῆ, διότι ὡς εἴπομεν ὁ Τέννυσον δὲν μεταφράζεται, τῆς χάριτος, περιπαθείας καὶ γοητευτικῆς ἡδύτητος τοῦ κατ' ἐξοχὴν εὐαισθήτου τούτου ποιητοῦ. Ἀπεφύγομεν καὶ αὐτὴν τὴν ὁμοιοκαταληξίαν ἵνα ὅσον οἷόν τε πιστότερον μεταδώσωμεν τὰς ἰδέας τοῦ πρωτοτύπου. Διὰ τοῦ προσώπου τοῦ Locksley ὁ ποιητὴς ἀποτείνεται πρός τινα ἐξαδέλφην του, ἥν, ὡς φαίνεται, ἠγάπα περιπαθῶς καὶ ἐσκέπτετο νὰ νυμφευθῇ, ἀλλ' αὕτη ἐνδοῦσα εἰς τὴν ἀπαίτησιν τῶν γονέων της ἐνυμφεύθη λόρδον πλούσιον, ἀλλ' ἀγροῖκον τὴν φύσιν, τὴν καρδίαν πεπωρωμένην ὑπὸ κραιπάλης καὶ ἀκολασίας. Ὁ πόνος του εἶνε γλυκὺς καὶ ἐν ταύτῳ δριμύς, ἐκρήγνυται, ὡς κεραυνὸς ἐν μέσῳ γλυκείας γαλήνης τῆς φύσεως.

Εἶχε τὴν ὄψιν κάτωχρον, ἰσχνὴν τὴν παρειάν της,
Ὁπόσον εἰς τὴν νέαν της δὲν ἤρμοζ' ἡλικίαν.
Τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς πᾶσας μου προσήλου τὰς κινήσεις
Διατηροῦσα σιωπὴν ἀγάλματος ἀθέατον.

Εἰς τὴν ὠχρὰν της παρειὰν καὶ εἰς τὸ μέτωπόν της
Τὸ κάτισχνον ἀνέθορε χρυσὰ καὶ λαμπηδών τις,
Ὡς εἶδον ἀναθρώσκουσαν ἐξαίφνης εἰς τὰς χώρας
Τῆς Ἄρκτου ἐρυθρότητα ῥοδοέσσαν τὴν νύκτα.

Ἐστράφη· λαίλαψ στεναγμῶν διέρρηξ' αἰφνιδία
Τὸ στῆθός της· καὶ ὡς ἠὼς ἐξέστραψ' ἐν τῷ δάθει
Τῶν μελανῶν ὀμμάτων της ἡ νέα της καρδία.

Μοὶ εἶπε, σοὶ ἀπέκρυψα τὸ φλέγον αἴσθημά μου
Ἐκ φόβου μὴ ἐκδήλωσις μὲ ἀδικήσῃ φροῦδη.
Μοὶ εἶπ', ἐξάδελφε, πολὺ μὲ ἀγαπᾷς τῷ ὄντι;
Καὶ κλαίουσ' αὕθις, πρὸ πολλοῦ μὲ ἀγαπᾷς; μοὶ εἶπε.

Ὁ Ἔρως τὸ ἀμιλλόμετρον ἀνήρπασε τοῦ Χρόνου
Καὶ μειδιῶν ἀνέτρεψεν εἰς τὰς λαμπράς της χεῖρας.
Ὑπὸ τὴν κούφην δόνησιν αὐτοῦ εἰς κόκκους ἄμμου
Χρυσοῦς ἑκάστη ἔρρευσε τότ' εὐτυχοῦς στιγμή μου.

Ἐφ' ἱκανὰς καθήμενοι ἐπ' ἐρεικῶν πρωΐας
Ἠκούσαμεν νὰ φρίττωσι αἱ λόχμαι καὶ ἠσθάνθην
Εἰς τὴν πνοὴν της ἔαρος ζωογονοῦν με θάλπος.

Πολλὰς παρὰ τὰ κύματα καθήμενοι ἑσπέρας
Ἐν τέρψ' ἠκουσθήσαμεν τὰ πλοῖα τὰ μεγάλα,
Καὶ αἱ ψυχαί μας ἤπτοντο ἀλλήλων εὐφροσύνως
Ἐν πάσῃ τῶν χειλέων μας ἐρωτικῇ προσψαύσει.

Ὦ ἐξαδέλφη, ἀσθενὴς τοσοῦτον τὴν καρδίαν,
Μαρία, ἤτις εἰς ἐμὲ φεῦ! δὲν ἀνήκεις πλέον.
Ὦ λυπηρά, ὦ λυπηρὰ ἐρείκη καὶ ἀθλία!
Ὦ ἄγονος, ὦ ἄγονος ὡραία παραλία!

Πλειότερον ἀπατηλὴ πλασμάτων φαντασίας
Παντὸς ὅ,τι ἐν ἀφμασιν ἐψάλη ψευδεστέρα,
Πλαγγὼν ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν πατρὸς διατελοῦσα,
Δοὺλ' ὑπερμέτρως ταπεινὴ γλώσσης, μητρὸς Μεγαίρας.

Ὀφείλω νὰ σοι εὐχηθῶ εὐδαίμονας ἡμέρας;
Ἀφ' οὗ ἐμὲ ἐγνώρισας, εἰς τόσον στενοτέραν
Κατόπιν τῆς καρδίας μου καρδίαν νὰ κατέλθῃς;

Οὕτω θὰ γίνῃ· εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ταπεινότητός του
Πλειότερον κατέρχεσαι ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ·
Πάν ὅ,τ' εἰς σὲ λεπτοφυὲς θὰ παχυνθῇ ταχέως
Μέχρις οὗ γίνῃ ὅμοιον μὲ τὴν ἰλὺν ἐκείνου.

Ὁποῖός τις ὁ σύζυγος τοιαύτη ἡ συμβία.
Τὸ βάρος τοῦ ἀγροίκου του καὶ φαύλου χαρακτῆρος
Θὰ σὲ διάσῃ χαμηλὰ ὅσον αὐτὸς νὰ πέσῃς.

Καὶ ὅταν τὰς δυνάμεις του τὰς νέας ἐξαντλήσῃ
Τὸ πάθος του, θὰ προσφερθῇ εἰς σὲ πολὺ ὀλίγον,
Καλλίτερα τοῦ σκύλου του καὶ θὰ σε ἀγαπήσῃ
Ὀλίγον τι πλειότερον τοῦ ἵππου του, ἀθλία.

Τίς οὗτος; ἔχει ὀφθαλμοὺς δαρεῖς καὶ ὑελώδεις·
Ἀτμώνησον πῶς ἔγιναν τοιοῦτοι ἐκ τοῦ οἴνου·
Πλησίασέ τον· ἱερὸν τὸ ἀπαιτεῖ καθῆκον.
Ἀσπάσου τον· τὴν χεῖρά του ἐν τῇ χειρί σου θλῖψον.

Ἴσως θὰ ἦνε κεκμηκὼς ὁ λόρδος μου καὶ ἴσως
Θὰ ἔχῃ τὸν ἐγκέφαλον πολὺ τεταραγμένον.
Μὲ τὰς χαριεστέρας σου τέρψον αὐτὸν εἰκόνας,
Μὲ τὰς θελκτικωτέρας σου ἰδέας θώπευσέ τον.

Δεόντως ἢ ἀνταποκριθῇ αὐτὸς δι' εὐνοήτων
Πραγμάτων . . . Προτιμότερον θὰ ἦτο πρότερόν μου
Ν' ἀποθάνῃς, πίπτουσα νεκρὰ ἐκ τῶν χειρῶν μου . . .

Λυπούμεθα μὴ ἔχοντες τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον νὰ μεταφράσωμεν καὶ ἄλλους στίχους ἔκ τε τοῦ ποιήματος τούτου καὶ ἐξ ἄλλων τῆς ποιητικῆς ταύτης Σειρῆνος, ἧς πᾶς φθόγγος εἶνε ἁρμονία, γλυκύτης, αἴσθημα.

Γ'.

Μετὰ τὸ ποίημα τοῦτο ὁ Τέννυσον ἐδημοσίευσε τρία ἄλλα "τὴν Ἡγεμονίδα" τὸν "Μάουδ" καὶ κατόπιν τὰ "Εἰδύλλια τοῦ Βασιλέως", ἅτινα πάντα πληροῦνται καλλονῶν, αἵτινες ἐν πολλοῖς ἀμφισβητοῦσι τὰ πρωτεῖα πρὸς αὐτὸν τὸν Σαίξπηρ καὶ Βύρωνα. Ἐὰν ἀπεπειρώμεθα τὴν ἀνάλυσιν αὐτῶν ἠθέλομεν ἀναγκασθῇ νὰ πληρώσωμεν πολλὰ φύλλα χάρτου χωρὶς τοὐλάχιστον νὰ ὦμεν βέβαιοι, ὅτι θὰ παρείχομεν πιστὴν τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ. Ἐπιφυλαττόμενοι νὰ πράξωμεν τοῦτο ἐν ἑτέρᾳ περιστάσει δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφέρωμεν μετὰ λύπης, ὅτι τοσοῦτον ἔξοχον πνεῦμα εἶνε ἐντελῶς σχεδὸν ἄγνωστον εἰς τὸ ἔθνος μας καὶ ἴσως ἡμεῖς εἴμεθα οἱ πρῶτοι, οἵτινες γράφομεν περὶ αὐτοῦ ἐν Ἑλληνικῷ φύλλῳ λαβόντες ἰδίως ἀφορμὴν ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 59 φυλλαδίῳ τοῦ Ἑσπέρου εἰκόνος παριστώσης τὸν πρωθυπουργὸν Γλάδστωνα ἐν Κοπενχάγῃ.

Ἐν τῇ εἰκόνι ἐκείνῃ πλησίον τοῦ βασιλικοῦ πρίγκηπος τῆς Δανίας φαίνεται καὶ ποιμενοφόρος τις γέρων ἀτενίζων εἰς τὸν Γλάδστωνα πίνοντα εἰς ὑγιείαν τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους τῆς Δανίας. Περὶ τοῦ γέροντος τούτου, οὗ ἡ φυσιογνωμία ἔχει τι τὸ ἐμβριθὲς καὶ συνάμα τὸ γλυκὺ καὶ ἥπιον, ὁ Ἕσπερος ἀνέφερε, ὅτι εἶνε ὁ Ἄγγλος ποιητὴς Τέννυσον, ἰδιαίτερος τοῦ Γλάδστωνος φίλος καὶ ὅτι μετὰ τὸ τέλος τοῦ προγεύματος, ὅπερ ὁ Γλάδστων προσήνεγκεν ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ τοῦ Ἄγγλου εὐπατρίδου Κούρη εἰς τοὺς ἐν Κοπενχάγῃ παρεπιδημοῦντας ἡγεμόνας, ὁ ποιητὴς Τέννυσον ἀνέγνωσέ τινα τῶν ποιημάτων του, τὰ ὁποῖα κατέθελξαν τοὺς παρευρεθέντας.

Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις ἤρκουν ν' ἀποδείξωσι τὰ φιλόμουσα αἰσθήματα τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας καὶ ἰδίως τοῦ πρωθυπουργοῦ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἔθνους, ὅστις καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀπέδειξεν οὐ μόνον πόσον τιμᾷ τὰ γράμματα καὶ ἰδίως τὴν ποίησιν, ἀλλὰ καὶ ὅτι αἱ τῆς νεότητος τοῦ κόσμου ἀναμνήσεις ἤτοι ἡ ὁμηρικὴ ἀρχαιότης ἐξακολουθεῖ οὖσα τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτοῦ ἐντρύφημα καὶ ἀγαπητὸν αὐτοῦ ὀνειροπόλημα.

Ἐν τῇ εἰκόνι ἐκείνῃ νομίζει τις ὅτι βλέπει παρὰ τὸν πολύμητιν Ὀδυσσέα καὶ τὸν εὐγενῆ καὶ ἐλευθέριον ἄνακτα τῶν Φαιάκων Ἀλκίνοον καὶ τὴν σεμνὴν καὶ χαρίεσσαν παρθένον Ναυσικᾶν τὸν ἀοιδὸν Δημόδοκον ᾀλλοντα κατὰ τὴν βασιλικὴν τράπεζαν χαριέστατον ἅμα πρὸς τέρψιν τῶν ὑψηλῶν συνδαιτημόνων καὶ δὲν δύναται βλέπων τὴν μορφὴν τοῦ φιλέλληνος καὶ μεγαλοπράγμονος Γλάδστωνος νὰ μὴ ἀναλογισθῇ εἰς τὴν μνήμην του τοὺς ὡραίους ἐκείνους λόγους τοῦ Ὀδυσσέως πρὸς τὸν ποιητὴν Δημόδοκον.

"Ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοῖόν', οἷο θεὸς ἐναλίγγιος αὐδήν."
(Ὀδυσ. Ι. 3—4.)

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου καὶ ἡ ποίησις καὶ πᾶσα καλὴ τέχνη προκόπτει καὶ δὲν ἐπέρχεται ὡς παρ' ἡμῖν τοσοῦτον ἐνωρίς, πρὶν εἰσέτι ἐξέλθωμεν τῆς παιδικῆς τοῦ ἔθνους ἡλικίας, κατάπτωσις παντὸς λεπτοῦ καὶ ὑψηλοῦ αἰσθήματος, ἥτις δὲν ὑπόσχεται δυστυχῶς αἴσια εἰς τὴν νεωτέραν ἡμῶν φιλολογίαν, ἥτις ἕνεκα τούτου ἀπό τινων ἐτῶν οὐδὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἄξιον λόγου ἔργον ἢ μεταφράσεις μυθιστορημάτων καὶ ψυχρὰ καὶ ἄφυσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ποιητικὰ ἔργα, ἅτινα ἔρχονται, καὶ παρέρχονται, χωρὶς νὰ ἐμποιήσωσιν οὐδεμίαν αἴσθησιν καὶ ἐντύπωσιν. Τὰ πάντα δέονται ἐνισχύσεως, ἐνθαρρύνσεως, θωπειῶν, ὡς εἶπέ τις φίλος μου, αἵτινες εἰσὶν ὡς ἡ δρόσος εἰς τὰ ἄνθη, ἅτινα ἄνευ αὐτῆς δὲν φύονται ἢ φυόμενα ὠχριῶσι καὶ μαραίνονται πρὸ τῆς ὥρας. Πέπρωται ἄρατε ὁ καθ' ἑκάστην ἀναπτυσσόμενος ὑλισμὸς καὶ αὐτὴν νὰ καταστρέψῃ τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ, δι' ἧς μόνης ὁ ἄνθρωπος μεταρσιοῦται ὑπὲρ τὴν ἰλύν, εἰς ἣν εἰσὶ προσκεκολλημένα πάντα τὰ λοιπά

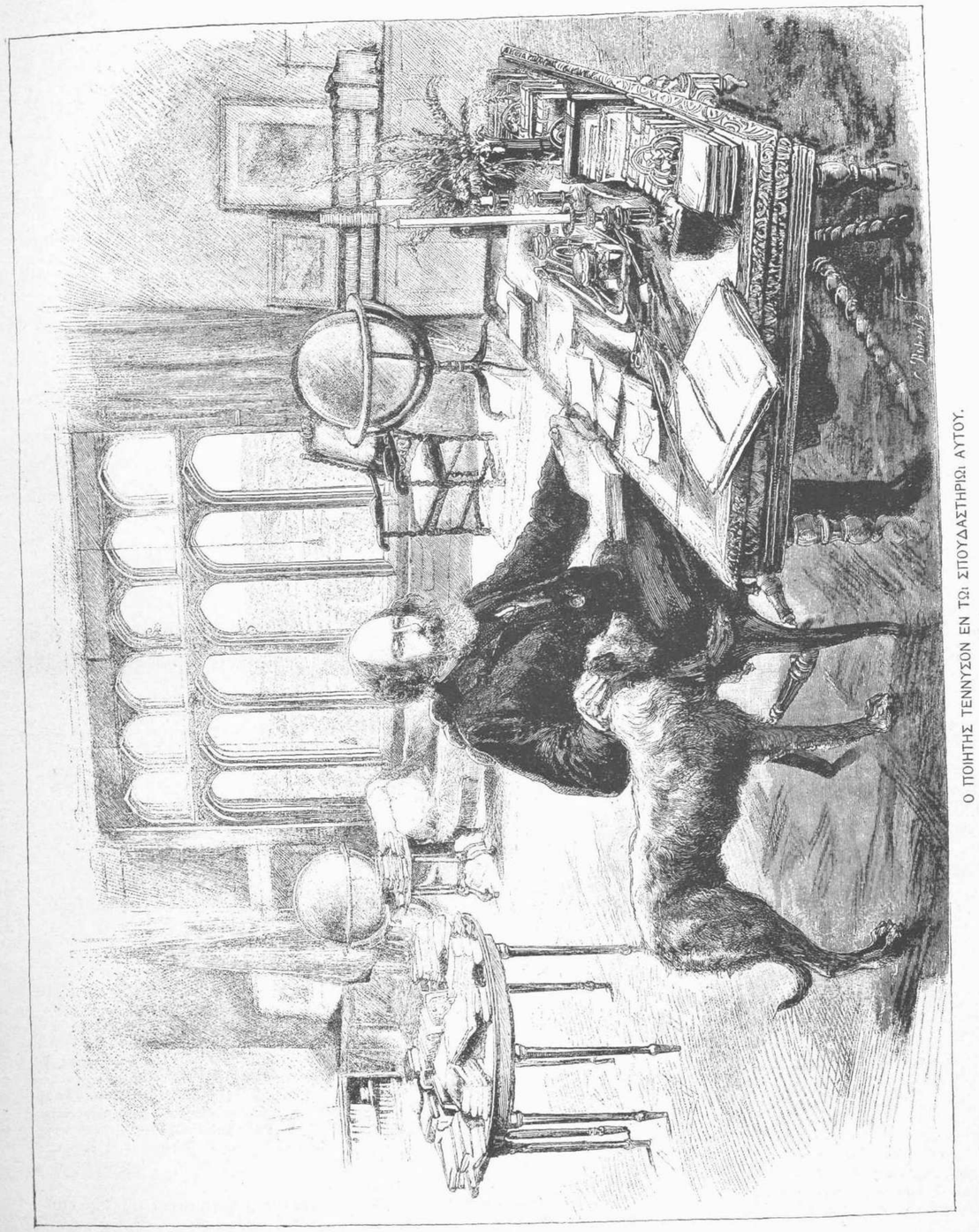

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΕΝΝΥΣΟΝ ΕΝ ΤΩι ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΩι ΑΥΤΟΥ.

πλάσματα, καὶ δι' ἧς ἡ Ἑλλὰς ἠδυνήθη μετὰ τοσαύτας καταστροφὰς νὰ διανύσῃ ἔνδοξον βίον τριάκοντα αἰώνων;

Δ'.

Καίτοι μὴ ἔχοντες ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς ἡλικίας τοῦ Τέννυσον, οὐχ ἧττον γινώσκομεν ὅτι εἶνε ἤδη γέρων ὑπερεξηκοντούτης διατηρῶν τὸ σθένος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας. Ἀπολαμβάνων παρὰ τῷ ἔθνει του ἐξιδιασμένης ὑπολήψεως, ὅπερ ἐν αὐτῷ βλέπει οὐ μόνον μέγαν ποιητήν, ἀλλὰ καὶ χαρακτῆρα εὐγενῆ, ἔντιμον, ἀγαθόν, διατηρηθέντα καθαρὸν καὶ ἄμωμον καθ' ὅλον τὸ μακρὸν διάστημα τοῦ βίου του, διέρχεται τὰς ἡμέρας του μακρὰν τῆς τύρβης τῶν πόλεων, παρὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Δούβρου, εἰς ἀγροτικὴν ἔπαυλιν μελετῶν καὶ συγγράφων. Γινώσκει πολλὰς γλώσσας, περιῆλθεν ἱκανὰς χώρας, γνωρίζει τὰ ἤδη καὶ ἔθιμα πολλῶν λαῶν, τὰ πάντα μετὰ περιεργείας ἐξετάζει, εἶνε ἐνήμερος εἴς τε τὴν φιλολογίαν καὶ πολιτικὴν λαμβάνων πλεῖστα ὅσα περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας. Ταὐτοχρόνως ἐξασκεῖ τὸ σῶμα εἰς διαφόρους ἀσκήσεις. Ἱππεύει, ἐκτελεῖ πεζὸς μακρὰς ὁδοιπορίας, θηρεύει, ποιεῖ θαλασσίας ἐκδρομὰς μὲ τὴν θαλαμηγόν του, περιποιεῖται τὸν κῆπόν του, ζῇ ἐν καθαρῷ ἀέρι καὶ ἐν γένει ἀποφεύγει πᾶν τὸ συντελοῦν εἰς τὴν ἐξασθένησιν τῶν νεύρων καὶ ὅ,τι καθιστῇ τὸ σῶμα νωχελὲς καὶ βαρύ. Τὰ συγγράμματά του εἰσὶ πισταὶ εἰκόνες τοῦ ἠθίου καὶ ἀγνοῦ χαρακτῆρός του. Δύνανται ν' ἀναγνωσθῶσιν ἄνευ κινδύνου ἐν ταῖς οἰκογενείαις. Ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ψυχῆς εὐγενῶς, μὲ τρυφερότητα, χωρὶς νὰ προβαίνῃ μέχρι δογμάτων. Κλείων τις τὸ βιβλίον του δὲν περιπίπτει εἰς σκέψεις σκανδαλώδεις. Τοὐναντίον διατηρεῖ μειδίαμα ἡδονῆς εἰς τὰ χείλη.

Πρὶν ἢ περάνωμεν τὴν παροῦσαν δὲν κρίνομεν περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν τοῦ ἐν ἀρχῇ μνησθέντος Γάλλου κριτικοῦ H. Taine, ὅστις καίτοι κρίνων αὐτὸν ἀπὸ ἀπόψεως γαλλικῆς οὐχ ἧττον εἶνε κατὰ τὸ δυνατὸν εἰλικρινὴς καὶ δίκαιος, ἂν ὄχι ὑπὲρ τὸ δέον αὐστηρός. "Πῶς νὰ ἐκφράσωμεν δι' ὀλίγων λέξεων ἅπαντας τοὺς χαρακτῆρας τοσοῦτον ποικίλου πνεύματος; Ἐγεννήθη ποιητὴς ἤτοι οἰκοδόμος ἀερίων ἀνακτόρων καὶ φανταστικῶν πύργων! Ἀλλὰ τὸ προσωπικὸν πάθος καὶ αἱ ἀπορροφητικαὶ προκαταλήψεις, αἵτινες συνήθως δεσπόζουσι τῆς χειρὸς τῶν ὁμοίων του ἔλλειπον ἀπ' αὐτοῦ· δὲν εὗρεν ἐν ἑαυτῷ τὸ σχέδιον νέου οἰκοδομήματος, ᾠκοδόμησε κατὰ τὸν τύπον τῶν ἄλλων· ἐξελέξατο μόνον μεταξὺ τῶν ὡραιοτέρων μορφῶν τὰς μᾶλλον κεκαλλωπισμένας, τὰς μᾶλλον ἐντέχνους. Δὲν ἔλαβεν ἐκ τῶν καλλονῶν τῶν ἄλλων ἢ μόνον τὰ ἄνθη. Ἐὰν ἐν τῇ ἐκλογῇ ταύτῃ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τύπων τῶν ἀνανεωθέντων ἢ ἀνευρεθέντων ζητήσῃ τις τὰ ἴχνη του θέλει μαντεύσει αὐτὰ εἰς διάζωμά τι ἐγγεγλυμμένον μετὰ πλείονος λεπτότητος, εἰς χαριέστερόν τι καὶ κομψότερον κόσμημα, ἀλλὰ δὲν θέλει τὰ παρατηρήσει ἐπαισθητὰ καὶ ἐμφανῆ ἢ ἐν τῇ ἀγνότητι καὶ ἀνυψώσει τῆς ἠθικῆς συγκινήσεως, μεθ' ἧς θέλει ἐξέλθει τοῦ ποιητικοῦ τοῦ Τέννυσον μουσείου.".

Ὅ,τι διὰ τὴν Γαλλίαν εἶνε ὁ Alfred de Musset, εἶνε διὰ τὴν Ἀγγλίαν ὁ Τέννυσον. Τὶς ὑπερτερεῖ τῶν δύο; Ζήτημα, ὅπερ οἱ Γάλλοι λύουσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν, οἱ δὲ Ἄγγλοι οὐδ' εἰς συζήτησιν περὶ αὐτοῦ ἐννοοῦσι νὰ κατέλθωσιν. Ὅπωσδήποτε ἀμφότεροι εἰσὶ τὰ τελευταῖα μεγάλα ποιητικὰ πνεύματα τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

ΠΕΤΡΟΥ Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

❧ ΔΑΦΝΑΙ. ❧

Εὐχαρισεῶς διεξήλθομεν φιλοκάλως τετυπωμένον ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον τεῦχος τοῦ νεαροῦ ἐκ Πειραιῶς σπουδαστοῦ κ. Πέτρου Ἀποστολίδου, γνωστοῦ ἤδη τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ "Ἑσπέρου" καὶ ἐξ ἄλλων αὐτοῦ δημοσιευμάτων.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ἐν τῷ τεύχει τούτῳ περιεχομένων τριῶν πατριωτικῶν ποιημάτων, αἰσθάνεταί τις τό γε νῦν ἔχον εἶδος προκαταλήψεως ἐν γένει κατὰ τῶν ποιητικῶν ἐκείνων προϊόντων, ἅτινα ἀπήχησις ὄντα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν θουρείων τῆς μεγάλης Ἐποποιίας τοῦ Εἰκοσιένα ὑμνητῶν, Σολωμοῦ καὶ Βαλαωρίτου, ἢ μᾶλλον μετὰ κόρου ἀναμάσησις γνωστῶν φράσεων, ἀντικατόπρισις γνωστῶν εἰκόνων καὶ πολλάκις πολλαχῶς ἐξυμνηθέντων τόπων, εἰς τὴν χαλάρωσιν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἐπίρρωσιν τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος συντελοῦσιν. Ἡ κριτική, ἥτις παρ' ἡμῖν οὐδόλως δυστυχῶς ἀνεπτύχθη διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι ἅπαντες τὸν τοῦ λογοκριτοῦ κάλαμον ἀνὰ χεῖρας λαμβάνουσιν, ἡ κριτικὴ δριμεῖα ὀφείλει ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν κατακλυσάντων τὴν ἄλλως τε οὐχὶ πλουσίαν νεωτέραν ἡμῶν φιλολογίαν τοιούτου εἴδους ποιητικῶν ὀνθυλλευμάτων. Τὸ Εἰκοσιένα ἐξυμνήθη δεόντως. Τὸ ἔψαλλον ἐκεῖνοι οἵτινες τὸ εἶδον, τὸ ἐθεοποίησαν ἐκεῖνοι οἵτινες τὸ ἔψαλλον, τὸ ἐλάτρευσαν ἐκεῖνοι οἵτινες τὸ ἐθεοποίησαν. Ἐκ τούτου ὁ θεσπέσιος τῆς Ἐλευθερίας ὕμνος. Μέγαν παραλογισμὸν ἤθελέ τις βεβαίως ἐκφέρει, ἂν παντελῶς ἀπηγόρευε τοῖς νεαροῖς τῆς Μούσης ἱεροφάνταις τὴν καθόλου ἐξύμνησιν τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἁπλῶς καὶ μόνον διότι μεγάλοι πρότερον ἀοιδοὶ ἐνθέως ἐξύμνησαν αὐτήν. Οὗτος βεβαίως ἤθελε βλασφημήσει. Ἐκεῖνο ὅπερ κατακρίνομεν εἶναι, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ ὀχληρὰ ἐπανάληψις γνωστῶν φράσεων, εἰκόνων καὶ τόπων, ἡ παταγώδης καὶ προκρουστικὴ τῶν μεγάλων ἐκείνων γεγονότων ἀπεικόνισις. Δὲν δύναταί τις ἀρά γε, ὑπὸ τοῦ θείου ἐκείνου πυρὸς διαφλεγόμενος, τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτος, νὰ ἐξυμνήσῃ τὴν ὡραίαν ἡμῶν Ἑλλάδα ἄνευ τῶν μηλιονίων, τῶν καρυοφυλλίων, τῆς Λαύρας, καὶ τῆς φουστανέλλας; Ἐπαναλαμβάνων τις ἀκαταπαύστως καὶ χάριν πολλάκις τοῦ χαίνοντος τοῦ ῥυθμοῦ, τὰς εὐήχους μὲν ἀλλὰ μόνον ἱστορικῆς ἀξίας λέξεις ταύτας, ὑμνεῖ ἀρά γε τὴν Ἑλλάδα κάλλιον τοῦ Βεραντζέρου, ὅστις διὰ τῶν ἀθανάτων αὐτοῦ ἀσματίων ἰσαρίθμους εἰς τὸ στέμμα τῆς μητρὸς ἡμῶν ἐπέθηκεν ἀδάμαντας; Τὰ τὸν κόσμον συνταράξαντα μεγάλα ἐκεῖνα γεγονότα ἐξυμνήθησαν δεόντως. ὡς ἡ Ἰλιὰς ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, ὁ Ἀπολεσθεὶς Παράδεισος ὑπὸ τοῦ Μίλτωνος, ὁ Φαῦστος ὑπὸ τοῦ Goethe. Ὅπως λοιπὸν ἤθελέ τις ἱεροσυλήσει ἄν, κήρινα πτερὰ Ἰκάρου περιβαλλόμενος, ἐπεχείρει ν' ἀνέλθῃ εἰς τὰ ἀπρόσιτα τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ἑβέμ ὕψη, ἤθελεν ἐπίσης βέλτιον διαπράξει ἔργον ὁ ἐπιχειρῶν νὰ ψάλλῃ τὴν Ἐλευθερίαν τοῦ Σολωμοῦ, τὸν Κανάρην τοῦ Οὐγκώ, ἢ τὴν Φροσύνην τοῦ Βαλαωρίτου. Ὑπάρχει πέριξ τῶν ὑψίστων ἀριστουργημάτων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας βαθεῖά τις ὁροθετικὴ γραμμὴ ἀπαγορεύουσα τὴν δίοδον εἰς τὰς ζηλοτύπους ἀλλὰ μετρίας διανοίας, εἶδος μυστηριώδους, σιωπηρᾶς, ἀλλ' ἀδιαρρήκτου συνθήκης, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ὑπαγορευθείσης.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν ἀνωτέρω καὶ μεθ' ὅλην τὴν κατὰ τῶν τοιούτου εἴδους ποιημάτων προκαταλήψιν ἡμῶν, ὀφείλομεν εἰλικρινῶς νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τὰ ἐν ταῖς "Δάφναις" τοῦ κ. Π. Ἀποστολίδου τρία ποιήματα, ἰδίως ὅμως τὸ πρῶτον, ἡ κα'. Μαρτίου, ποίημα ἀπαγγελθὲν κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν Πειραιεῖ, ἤρεσεν ἡμῖν. Ἐκ τοῦ ποιήματος τούτου, ἐν ᾧ διαπνέει εἰκοσαετοῦς ἐνθουσιασμὸς καὶ διάπυρος πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως, ἀριδήλως καταδείκνυται ὅτι ὁ κ. Ἀποστολίδης οὐ μόνον κάλλιστα τὴν γραφίδα χειρίζεται, ἀλλὰ πολλὰ ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ ὑπόσχεται. Καίτοι δὲ πεπατημένην ἤδη ἐβάδισε τρίβον, καὶ γνωστῶν ἐκφράσεων καὶ τόπων, κατ' ἀνάγκην ἄλλως τε, ἐποιήσατο χρῆσιν, τοῦθ' ὅπερ, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, οὐδεὶς τῶν νέων τῶν γραφόντων ἐθνικὰ ποιήματα ν' ἀποφεύγῃ δύναται, δὲν δυνάμεθα ὅμως ν' ἀρνηθῶμεν, ὅτι ἐν τῇ κα'. Μαρτίου ἀρκετὴν εὕρομεν τὴν πρωτοτυπίαν τῆς τε λέξεως καὶ τῆς εἰκόνος. Ὁ στίχος π. χ. ἔνθα περὶ τῆς πυροπλήξεως τῆς ναυαρχίδος ὑπὸ τοῦ Κανάρη πρόκειται·

"Σέσυε, Οὐρανέ, τ' ἀστέρια σου! Ἡ γῆ θὰ σὲ φωτίσῃ!"

καὶ οἱ ἑπόμενοι περὶ τοῦ Σαμουήλ·

"Τὴν ἀνθρακόβολη, θαρρεῖς, σαρώνοντας ὁ ἀέρας
Σπέρνει ἀστέρια ἕνα σωρὸ στὸν οὐρανό, ποῦ εἶναι
Συννεφιασμένος σὰν κ' αὐτὸς τὸ Κοῦγκι του νὰ κλαίῃ."

νομίζομεν ἄνευ ὑπερβολῆς ὅτι εἶναι ἀληθῶς δύο ἀστέρια δυνάμενα νὰ κοσμήσωσι τὸν ἀστερόεντα οὐρανὸν τοῦ Εἰκοσιένα. Εἶναι δύο μόνον, ἀλλ' ἀρκοῦσιν ἡμῖν, οἵτινες πολλάκις μέχρι τοῦδε διετρέξαμεν συλλογάς, χωρὶς νὰ εὕρωμεν οὐχὶ μόνον ἀστέρα ἀλλ' οὔτε κἂν πυγολαμπίδα.

Τελευτῶντες συμβουλεύομεν τὸν κ. Ἀποστολίδην νὰ ἐξακολουθῇ γράφων, διότι πολλὰ εἰς τὸ μέλλον παρ' αὐτοῦ ἐλπίζομεν, ἀλλὰ νὰ γράφῃ, ὡς ἔγραφεν ὁ προσφιλὴς αὐτῷ, ὡς ἐν τῷ προλόγῳ του τοὐλάχιστον φαίνεται, Βεραντζέρος, ὀλίγα καὶ καλά, καὶ νὰ ὑμνῇ, ὡς ἐκεῖνος, μᾶλλον τὰ εἰκοσί του ἔτη, καὶ ὅ,τι ἄλλο αὐτοῖς παρομαρτεῖ, βέβαιος ὤν, ὅ,τι ἐπίσης ἀγαπᾷ τις καὶ ὑπηρετεῖ τὴν πατρίδα του πλουτίζων διὰ παντὸς εἴδους ἀληθῶν ποιητικῶν ἔργων τὴν πενιχρὰν αὐτῆς φιλολογίαν.

Ἐν Λειψίᾳ, μηνὶ Ἰουνίῳ 1884.

Γ. Σ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων, μεταβαίνοντες ἀπὸ Πετρουπόλεως εἰς Βησβάδεν διῆλθον προχθὲς τὴν πρωΐαν διὰ Βερολίνου. Ἐν τῷ σταθμῷ ὑπεδέχθη τὰς ΑΑ. ΜΜ. ὁ ἡμέτερος ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτὴς κ. Ἀλ. Ῥαγκαβῆς. Οἱ βασιλεῖς προγευματίσαντες ἐν τῷ σταθμῷ ἐξηκολούθησαν τὸ ταξείδιον, καὶ τηλεγραφικῶς ἠγγέλθη ἤδη ἡ ἐν Βησβάδεν ἄφιξις αὐτῶν. Λέγεται ὅτι ὁ βασιλεὺς μεταβήσεται καὶ εἰς Ems, ὅπως χαιρετίσῃ τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον γηραιὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας.

Βαθυτάτην θλῖψιν ἐνεποίησεν ἐν ὅλῃ τῇ Ὁλλανδίᾳ ὁ πρόωρος θάνατος τοῦ διαδόχου τοῦ ὁλλανδικοῦ θρόνου, πρίγκηπος Ἀλεξάνδρου. Ὁ βασιλόπαις οὗτος, ὁ μόνος ἐπιζῶν υἱὸς τοῦ

βασιλέως τῆς Ὁλλανδίας, ἦτο ἐκ παιδικῆς ἡλικίας φιλάσθενος, δι' ὃ καὶ ὀλίγον μέρος ἔλαβεν εἰς τὰ τοῦ κράτους· ἐσχάτως προσεβλήθη ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, ὅστις ἀφῆρπασε τὸν πρίγκηπα ἐν ἡλικίᾳ 33 ἐτῶν. Ἐν Ὁλλανδίᾳ ἠγαπᾶτο πολὺ ἕνεκα τοῦ προσηνοῦς χαρακτῆρός του καὶ τῶν φιλελευθέρων αὐτοῦ φρονημάτων. Ἡ διαδοχὴ τοῦ θρόνου περιέρχεται νῦν κατὰ τὸν νόμον εἰς τὴν τετραετῆ θυγατέρα τοῦ βασιλέως ἐκ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ γάμου. Πρὸς ῥύθμισιν τῶν τῆς διαδοχῆς συγκαλεῖται ἔκτακτος ἐθνικὴ Συνέλευσις, ἐν ᾗ, ὡς φαίνεται, θ' ἀποφασισθῇ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, ὅστις εἶναι ἤδη ἐν ἡλικίᾳ ἑξήκοντα ὀκτὼ ἐτῶν, ἀντιβασίλισσα καὶ κηδεμὼν τῆς διαδόχου νὰ ᾖναι μέχρι τῆς ἐνηλικιότητός της αὐτή ἡ μήτηρ αὐτῆς, ἡ νῦν βασίλισσα.

Ἐκ τῶν ὑποβληθέντων σχεδίων διὰ τὸ ἐν Παρισίοις ἀνεγερθησόμενον Μνημεῖον τοῦ Γαμβέττα ἓξ μόνον ἐκρίθησαν παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἄξια νὰ συναγωνισθῶσιν. Ἡ κρίσις ἀναγνωσθήσεται τὴν 15 Νοεμβρίου 1884. Τὸ πρῶτον βραβεῖον εἶναι φράγκων 10 χιλιάδων, τὸ ὁποῖα πληρώνονται μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ σχέδιον δὲν ἐκτελεσθῇ· τὸ δεύτερον βραβεῖον εἶναι 6 χιλ. φρ. καὶ τὸ τρίτον 4 χιλ. Ἐὰν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ συναγωνισμοῦ δὲν ὦσιν ἐπαρκῆ, οἱ ἓξ συναγωνιζόμενοι τεχνῖται λαμβάνουσιν ἀνὰ τρεῖς χιλ. φράγκων ἕκαστος καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιφυλάττει ἑαυτῇ τὸ δικαίωμα νὰ φροντίσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μνημείου. Κατὰ τὰς γαλλικὰς ἐφημερίδας τὸ σχέδιον Δαλοῦ φαίνεται τὸ πάντων ἐπιτυχέστερον.

Κατὰ τὸν ἀρτίως ἐκδοθέντα στατιστικὸν Πίνακα ἐν ἔτει 1883 τεσσαράκοντα καὶ ἓν θέατρα ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Καὶ ἐν μὲν Ῥωσσίᾳ ἐκάησαν 12 θέατρα, ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ 9, ἐν Ἀγγλίᾳ 7, ἐν Γαλλίᾳ 3, ἐν Ἰταλίᾳ 3, ἐν Πρωσσίᾳ 1, ἐν Κροατίᾳ 1, ἐν Αὐστρίᾳ 2, ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ 1, ἐν Ἀφρικῇ 1, ἐν Ἰαπωνίᾳ 1. Κατὰ τὴν ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ τῆς Βερδιτσώθης ἐν Ῥωσσίᾳ πυρκαϊὰν ἐφονεύθησαν 268 ἄνθρωποι· ἡ πυρκαϊὰ ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Νέας-Ὀρλεάνης ἀπῄτησεν 160 θύματα, καὶ κατὰ τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βικτωρίας ἐν Σουνδερλάνδῃ καταστροφὴν ἀπέθανον ἐξ ἀσφυξίας 180 παῖδες. Τὸ ὅλον τῶν θυμάτων διὰ τὸ ἔτος 1883 χίλια διακόσια. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι εἰσὶ φρικωδῶς ἐκφραστικοί!

Ἐκ Τουλὼν τῆς Γαλλίας ἠγγέλθη ὅτι συνέβησαν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ κρούσματά τινα τῆς ἐπαράτου χολέρας. Ἡ μάστιξ αὕτη πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὴν Εὐρώπην καὶ φόβος ὑπάρχει μὴ τώρα ἀρχίσῃ πάλιν τὴν καταστρεπτικήν περιήγησίν της. Φαίνεται ὅτι τὰ ἐκ Τογκίνου ἐπανακάμπτοντα γαλλικὰ στρατεύματα μετέφερον τὴν νόσον, διότι τὰ πρῶτα κρούσματα ἐγένοντο μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τούτων. Ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐκήρυξεν ὅτι τὰ κρούσματα δὲν ἔχουσι τὸν ἐπίφοβον χαρακτῆρα τῆς ἀσιατικῆς χολέρας, ἀλλὰ μόνον τῆς σποραδικῆς καὶ ἐνδυμικῆς· ἀλλ' ὁ πανικὸς κατέλαβε τοὺς κατοίκους, καὶ ἤδη ὀκτὼ χιλιάδες ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν. Ἐν Μασσαλίᾳ ἐλήφθησαν πάντα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα.

Κύριος. Τί ὥρα εἶναι, Γιάννη;

Γιάννης. Δὲν ἤξερω.

Κύριος. Εἰς τί χρησιμεύει λοιπὸν τὸ ἡλιακὸν ὡρολόγιον, τὸ ὁποῖον ἐτοποθέτησα πρὸ τοῦ παραθύρου σου;

Γιάννης. Ναί, ἀφέντη· ἀλλὰ τώρα εἶναι μεσάνυκτα.

Κύριος. Ἀνόητε, καὶ δὲν μπορεῖς ν' ἀνάψῃς ἕνα σπίρτο;

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 207.

Τὸ πάλαι ἤμην κάτοικος
Τῆς χώρας τῶν Ἑλλήνων,
Λάτρις πολέμων καὶ μαχῶν
Καὶ φίλος τῶν κινδύνων...
Ἐκ τῶν ὀκτὼ στοιχείων μου
Τὸ ἓν ἂν ἐκτοπίσῃς,
Καὶ δι' ἑτέρου πάραυτα
Τὸ ἀντικαταστήσῃς,
Δίχως πολὺ νὰ κοπιᾷς
Δίχως νὰ παρατρέχῃς,
Ὀφιοφάγον ὄρνεον
Ἐνώπιόν σου ἔχεις...
Τὸ ἴδιον στοιχεῖόν μου
Ἂν ὅμως ἀφαιρέσῃς,
Κ' εἰς τὴν προπαραλήγουσαν
Τὸν τόνον μεταθέσῃς,
Ἐκτείνομαι ἐπάπειρον,
Πανίσχυρον προβάλλω,
Ἀπέραντον καὶ φοβερὸν
Τὴν σραῖραν περιβάλλω.

Ἐμμ. Σολωμός, ἐν Βουκουρεστίῳ.

Αἴνιγμα 208.

Καὶ ἀγκάνω καὶ στηρίζω,
Καὶ φυλάττω καὶ στολίζω,
Εἶμαι ζῶον ζωηρόν,
Εἶμαι ἄψυχον, ψυχρόν·
Ἡ ἀξία μου αὐξάνει
Μὲ τὴν πάροδον τῶν χρόνων·
Ἂν γηράσω δὲν ἀξίζω,
Θὰ μὲ τρέψῃς τότε μόνον·
Ἡ διετή μου σημασία
Κεῖτ' ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ.

Γρ. Γ. Δρόσος, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Αἴνιγμα 209.

Θαυμάζουσι τοῦ ὅλου μου
Ἅπαντες τὰς ποιήσεις·
Ἡ κεφαλή μου ἔλλειψε;
Στὸ σῶμά σου μ' εὑρήσεις.

Αἰκ. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Πρόβλημα 210.
(Ἀριθμητικόν.)

Ὀρφανῆς κόρης ζητηθείσης εἰς γάμον μὲ 1000 τάλληρα προῖκα, ἡ θεία αὐτῆς προσεκάλεσε τοὺς τέσσαρας υἱούς της νὰ καταβάλωσι τὸ ποσὸν καθ' ἣν ἕκαστος ἔχει διάθεσιν καὶ δύναμιν. Οὕτως ὁ πρῶτος κατέθεσιν ὅσα ἠδύνατο, ὁ δεύτερος τὸ τριπλάσιον τοῦ πρώτου, ὁ τρίτος ὅσα οἱ δύο πρῶτοι ὁμοῦ, ὁ τέταρτος τὸ ἥμισυ τοῦ τρίτου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ ταλλήρων 100 κατέθεσεν ἡ θεία. Ζητεῖται πόσα κατέθεσεν ἕκαστος.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 211.

Εὑρεθήτωσαν δύο στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, σύμφωνα, ἅτινα τιθέμενα πλησίον ἀλλήλων ἀποτελοῦσι λέξιν, σημαίνουσαν δύναμιν ἐνυπάρχουσαν τῷ ἀνθρώπῳ.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 212.

**** Σχηματισθήτω κυβόλεξον, οὗ τινος
**** ἡ πρώτη λέξις νὰ σημαίνῃ σύνδεσμον,
**** ἡ δευτέρα βαθμὸν ἢ ἐπίρρημα, ἡ τρίτη
**** πυρὰν καὶ ἡ τετάρτη ἀξίωμα.

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 202.
Τὸ γράμμα Ν.

Αἰνίγμ. 203.
ΑΚΑΚΙΑ — ΚΑΚΙΑ.

Αἰνίγμ. 204.
ΚΟΥΜΑ — ΚΥΜΑ.

Αἰνίγμ. 205.
ΠΙΝΔΟΣ — ΙΝΔΟΣ.

Προλεβήματος 206.

Κ ά ρ α.
Ο π ι ο ν.
Ρ ί π υ ρ ο ν.
Π ό δ ο ν.
Ο φ θ α λ μ ό ς.
Κ τ α φ υ λ ή.

Ἐλύσαν· Τὰ 192—194, 197—199 καὶ 201 ὁ κ. Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ· τὸ 198 ὁ κ. Ν. Γ. Μουσούρης ἐν Βερδιάνσκῃ· τὰ 202 καὶ 206 ὁ κ. Ἰω. Ἀσαριωτάκης ἐν Γαλαζίῳ· τὸ 205 ἡ δεσποσύνη Ἑλένη Ἀ. Λύτσικα ἐπίσης· τὰ 204, 205 ὁ κ. Δ. Ν. Φραγκόπουλος ἐπίσης· τὸ 205 ὁ κ. Κ. Γ. Σαριγιάννης, ἐπίσης· τὰ 265 καὶ 206 ὁ κ. Λέων Βασιλείου ἐν Τεργέστῃ· τὰ 202 καὶ 205 ἡ δεσποσύνη Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ, ἥτις ἔλυσε τὸ δεύτερον τῶν αἰνιγμάτων ἐμμέτρως, ὡς ἑξῆς·

Ἂν τὴν κεφαλὴν τοῦ Πίνδου
Δοκιμάσῃς ν' ἀπορρίψῃς,
Ποταμὸν τινα Ἀσίας,
Τὸν Ἰνδὸν θ' ἀνακαλύψῃς.

Fabrik eiserner Gewächshäuser, Eisenbaufabrik und Eisengiesserei.

Specialitäten

Gewächshäuser vom kleinsten **Culturhaus** bis zum grössten **Wintergarten, Veranden, Balcons, Dachconstructionen, Fenster, schmiedeeiserne Thore** und **Gitter.**

Dampf- und Wasserheizungen in Kupfer und Eisen nach bewährtesten eigenen Systemen unter jeder Garantie für Dauerhaftigkeit und Heizkraft.

Zahlreichste Referenzen. Kostenanschläge und Zeichnungen stets gern zu Diensten.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΒΑΔΙΣΤΩΝ ΤΟΠΩΝ
καὶ
ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥΤΩΝ ΕΝ ΡΩΜΥΝΙΑι
ΠΗΓΑΙ, ΦΑΣΕΙΣ, ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΗΣΕΙΣ, ΛΥΣΙΣ.

Εἰκοσαέτις περίοδος συμπληροῦται ἤδη ἀπὸ τῆς σφετερίσεως ἐν Ῥωμυνίᾳ εἰσοδημάτων ἀναβαινόντων εἰς 13 περίπου ἑκατομμύρια Ὁλλανδικῶν καὶ τῆς ἀποξενώσεως ἀπεράντων κτήσεων καὶ γαιῶν τῶν Ἁγίων τούτων Χωρῶν.

Ὁ ἄδικος οὗτος σφετερισμὸς ἐναντίον τοῦτε πνεύματος καὶ τοῦ γράμματος διαθηκῶν, χρυσοβούλλων, ἄρθρων ῥητῶν ῥωμυνικοῦ κώδηκος καὶ πρωτοκόλλων συνεδρίων καὶ συνδιασκέψεων τῶν Παρισίων, τοῦ Βυζαντίου καὶ τοῦ Βερολίνου, προὐκάλεσε πλείστας ὅσας διαμαρτυρίας καὶ προκαλέσει σπουδαίας ἐνεργείας ἐκ μέρους τῶν κυβερνήσεων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἅτε δὴ κρατούσης τῶν πλείστων ἱερῶν Μονῶν, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς, ἣ ἀνήκουσιν ἤδη αἱ τοῦ Δασικοῦ καὶ τῶν Μετεώρων τῆς Θεσσαλίας προσοδοφόρους ἐν Ῥωμυνίᾳ κτήσεις ἔχουσαι κυριαρχικαὶ Μοναί. Τὰς περιπετείας οὖν τοῦ πολυθρυλλήτου τούτου Μοναστηριακοῦ Ζητήματος μετ' ἐπιτομῆς περιγραφῆς τῶν Ἁγίων καὶ Θεοβαδίστων Τόπων, συνέγραψα εἰς τεῦχος μονότομον, ὅπερ ὁσονοῦπω ἐκδίδωμι εἰς φῶς.

Ἡ συνδρομὴ ὥρισται πεντάδραχμος ἐν Ἑλλάδι ἢ εἷς μετζηδιὲς ἐν Τουρκίᾳ, προπληρωτέα ἅμα τῇ ἐγγραφῇ πρὸς εὐχερεστέραν ἐκτύπωσιν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἰανουάριος 1884.

ΘΩΜΑΣ Α. ΠΑΣΧΙΔΗΣ.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΚΑΙ
ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.

Θεολογία τοῦ Σωκράτους. Τὸ περὶ προνοίας δόγμα.

Πραγματεία γαλλιστὶ συγγραφεῖσα
ὑπὸ
Γουσταύου Δ' Ἐίχθαλ.

Ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ προσθήκης ἐν παραρτήματι τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος
ὑπὸ
ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΒΑΛΕΤΤΑ.

Τιμὴ Μάρκ. 6.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι 1884.
W. DRUGULIN.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΕΚΑΒΗ

μετὰ ψυχαγωγίας ἐξ ἰδιογράφου
ΛΑΜΠΡΟΥ ΤΟΥ ΦΩΤΙΑΔΟΥ
καὶ νεωτέρων ἐξηγητικῶν σχολίων καὶ σημειώσεων
ὑπὸ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΟΣΙΟΥ. Δ. Φ.

(Μετὰ εἰκόνος τοῦ Λάμπρου Φωτιάδου).

ΕΝ ΓΑΛΑΖΙΩι
1884.

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἠμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέκυψεν ἐπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.